

ගිහි වෛසිට නිවන් දැකින්න නිබන්ධන හරි මග කුමක්ද - 06 කොටස
What is the ideal way to attain Nirvāna leading a lay life - Part 06

පෙර අවස්ථා වලදී දැනගන්න දහම් කොටස් ටිකක්, බොහොම වැදගත් විදිහට ඒවා වටහාගෙන තිබුණා. **අනිච්ච - දුක්ඛ - අනත්ථ** කියන ත්‍රිලක්ෂණය, මොකද අනිත්‍ය - දුක්ඛ - අනාත්ම කියන වචනයෙන් අද කියන්නේ.

I see that the Dhamma concepts that we have discussed earlier has been understood fine. The three characteristics of existence; Anicca, Dukkha, Anatta, which is misrepresented as Anithya, Dukkha, Anāthma nowadays.

ඒ නිසා, ඒ වචනයේ නියම අර්ථය - අනිච්ච - දුක්ඛ - අනත්ථ කියන්නේ මොකදද කියලා අපි විග්‍රහ කරලා ඒ ටික දැනගන්නා. ඒ වගේම **කරණිය මත්ත සුත්‍රයේ නියම අර්ථය**, යථාර්ථයෙන් ඒක හොඳට හේතු - ඵල ඇතුව තේරුම් ගන්නා.

So we discussed the rightful meanings of Anicca, Dukkha, Anatta. Also we discussed the proper meaning of Karaniya Mattha Sutta considering it in terms of causality.

එතකොට, ඒ වගේම ඒ තේරුම් ගැනීම තුළින් ඒ වගේම **ආනාපානසතිය** පිළිබඳවත් එක්තරා විස්තරයක් අහලා තේරුම් ගන්නා. දැන් ඒ තේරුම් ගැනීමේදී අපි අර එක තැනක් තිබුණා.

Also we were able to discuss certain aspects of Ānāpānasati. There we learnt something noteworthy.

“ආනාපානසතිය කියන එක ඕනේම තැනකදී වඩන්න පුලුවන්, යන - එන, කරන - කියන, කතා කරන, කතා නොකරන හැම තැනකදීම පහ කළ යුත්ත දැනගෙන පහ කරනවා, ඇසුරු කළ යුත්ත දැනගෙන ඇසුරු කරනවා.” කුමක් ඇසුරු කළ යුතුද? කුමක් පහ කළ යුතුද?

Ānāpānasati could be practiced anywhere. While we are walking, talking and not talking, while we are working. Anywhere and everywhere, we need to know and expel whatever we need to dissociate with and welcome whatever we need to associate with. What do we need to expel, and what do we need to welcome?

යම්කිසි අවිද්‍යා - තෘෂ්ණා සහගත වැඩපිළිවෙලක් ඇත්ද, පහ කළ යුතුයි! කුසල මූල “කුසල මූල පච්චයා සංඛාරා” කියලා පෙනවන්නා වූ යම්කිසි සාසනික මාර්ගයක් ඇත්ද, නිවන් අවබෝධ කරන මාර්ගයක් ඇත්ද, ඇසුරු කළ යුතුයි!

If there is some course of action driven by ignorance and desires, such should be expelled. A course of action derived from Kusala- mūla (alōbhā, adōsa, amōha as the root), which contributes to the progression in the Path to Nirvana, should be followed without hesitation.

ඉතින්, මේකෙදී එක ඉඳගන්නත් පුලුවන්. එක තැන ඉඳන් වඩනවා කියලා කියන්නේ එතනදී කර්මස්ථානයට ඔය දෙකම අඩංගු වෙනවා. ලෝකයේ ආදීනව දැනගන්න පැත්ත

සිහි කරන කොට්ඨාසය පහ කළ යුතු සිහි කිරීමි. නිවනේ ආනිසංස පෙන්වන කොට්ඨාසය ඇසුරු කිරීමට සුදුසු කොටස.

One may do it sitting in one place. It's customary to recite a meditational phrase [karmasthāna = karma + asthāna (displacement)/ avoidance of avidyā paccyā sankāra]. Here one should reflect on the drawbacks of the worldly things and the merits of Nirvāna.

දැන් “ලෝක අනාථයි – නිවන ම නාථයි!” කෙටි කර්මස්ථානයක්. දැන් ලෝක අනාථයි කියලා සිහි කරනකොට ලෝකයේ ආදීනව සිහි වෙනවා. එනකොට වෙන්වේ ලෝකය පිළිබඳව නියෙන බලාපොරොත්තු පහ වෙන එක. අන්ත පස්සාස ධර්මය!

“The world isn’t reassuring, but Nirvāna is”, this a brief karmasthāna. When we recite this, we recollect the imperfections of the worldly things. Thus we abandon the aspirations we have for worldly things. This is the Passāsa Dhamma (whatever phenomena we need to expel/ Āpāna – we know from the previous sermons that ‘pāna’ is drinking/ consuming. Āpāna means not consuming/ expelling).

නිවනම නාථයි කියනකොට නිවනේ ආනිසංස දකිනවා. ඒක සිහි කරනකොට ආස්සාස ධර්මය. **එහෙනම්, ආස්සාස ධර්මයක්, පස්සාස ධර්මයක්, ඔය කර්මස්ථානයේ නියෙනවා.**

When we say “Nirvāna is reassuring”, we see the merits of Nirvāna, how perfect it is. This recollection is the Assāsa Dhamma (whatever phenomena we need to associate with/ Āna – in Sinhala it means leaning towards). So this karmasthāna has got both Assāsa and Passāsa Dhamma.

එහෙනම්, එකතැන ඉඳන් වඩනකොටත් ආනාපානය වැඩෙන්නේ ඔය විදිහටයි. එකතැන ඉඳන් කර්මස්ථානයක් වඩනකොට ආන-ආපාන දෙකම වැඩෙන්නේ ඔය ක්‍රමයට. ඒ කියන්නේ හුස්ම නෙමෙයි.

Even when one sits down and practice meditation, the Ānāpānasati will be perfected the same way. While reciting the karmasthāna, both Āna and Āpāna are perfected. This however has nothing to do with respiration.

ලෝක අනාථයි – නිවනම නාථයි, ලෝක අනාථයි – නිවනම නාථයි... ලෝක අනාථයි කියනකොට පස්සාස වෙන එක එනවා. නිවනම නාථයි කියනකොට ආස්චාස වෙන දහම එනවා.

“The world isn’t reassuring, but Nirvāna is, the world isn’t reassuring, but Nirvāna is...”
When we say that the world isn’t reassuring, the expel worldly pleasures, when we say that the Nirvāna is reassuring, we embrace it.

එහෙනම්, ඔතනත් නියෙනවා නේ ධර්ම ආස්චාසයක් සහ ධර්ම පස්සාසයක්. අධර්ම පස්සාසයක් සහ ධර්ම ආස්සාසයක්, ලෝක අනාථයි – නිවනම නාථයි කියන පදයේ නියෙනවා.

Thus, this karmasthāna has got both Assāsa and Passāsa Dhamma. Wholesome Dhamma is embraced. Unwholesome Dhamma is expelled.

මෙන්න මෙහෙමයි, කර්මස්ථාන එක තැන ඉඳන් වඩනකොටත් අරගන්නේ ඔහොමයි. ඉතින් ඕකත් තේරුම් ගන්න ඕනේ. එතකොට, එකතැන ඉඳන් වඩන්නත් පුලුවන් ඔය ක්‍රමයට.

This is how one should practice this karmasthāna, even when he is sitting down in a cross legged posture.

යන-එන, කතා කරන, කතා නොකරන ආදී වැඩ වලදී “මං කරන, කියන, හිතන දේවල් රාගයට, ද්වේෂයට, මෝහයට හේතු වෙනවාද?” කියලා සිහි කරලා, ඒක රාගයට, ද්වේෂයට, මෝහයට හේතු වෙනවා නම් අවිද්‍යා – නෂ්ණා සහගතයි කියලා දැනගෙන, ඒවා **පහ කළ යුතුයි කියලා ඉස්සෙල්ලා නිගමනය කරනවා.**

One should closely monitor if his actions from mind, body and speech are contributing to the upsurge of rāga, dwesha, moha, and if so, has to understand that they are driven by ignorance and greed and conclude on the fact that such actions should be expelled.

හැකි අවස්ථාවේ පහ කරගන්නවා. පළමුව සිද්ධ කරන්නේ නිගමනය කරගන්න එක. දෙවෙනි අවස්ථාවේ, ලැබෙන ලැබෙන අවස්ථාවේ පහ කරගන්න එක.

Concluding on the expelling of such Passāsa Dhamma should come first. And then whenever possible has to expel Passāsa Dhamma, each time.

දැන් මෙතේදී අපි දකින්න ඕනේ, සෝතාපන්න වෙනවයි කියන්නේ ඉස්සෙල්ලාම දැකීම පහල කරගන්න එක. දකින්නේ මොනවාද? ධර්මය ධර්මය හැටියටත්, අධර්මය අධර්මය හැටියටත් ඉස්සෙල්ලා දකින්න ඕනේ.

Becoming a sothāpanna (stream-enterer) means to have acquired the right view. Of what? What does he see? He sees Dhamma (wholesome phenomena) and Adhamma (unwholesome phenomena) as what they are.

අන්න, දැක්කහාම කියනවා “**දහම් ඇස පහල වුනා!**” ඉතින්, ඔය විදිහට බලාගෙන යනකොට, **බණ අහන වෙලාවක** තමයි ඕක සම්පූර්ණ නියම සිද්ධිය තමන්ට අහු වෙන්නේ. අවශ්‍යය අංග සම්පූර්ණ වෙන්න ඕනේ.

When he sees things as they are. We call this the opening the Eye of Dhamma. It is while listening to a Dhamma sermon, one fulfills all the prerequisites to become a sothāpanna.

අංග සම්පූර්ණ වෙන්න ඕනේ කියන්නේ, දැන් සෝතාපන්න වෙනවායි කියන අවස්ථාවේදී ඒ තැනැත්තාට ලැබෙන්න ඕනේ **කළ්‍යාණ මිත්‍ර සම්පන්නිය, සන්ධර්ම ශ්‍රවණය – හරියට නිවන් දකින ධර්මය ශ්‍රවණය වෙන්න ඕනේ,**

Now to a sothāpanna, one needs to be associated with a Kalyāna Mitta [Kalyāna Mitta sampattiya], needs to listen to Dhamma [sath-dhamma shrawanaya], not any Dhamma but the type which grants Nirvāna.

එතකොට ඒ වගේම යෝනිසෝ මනසිකාරය කියන නුවණින් මෙනෙහි කිරීම. අනික නමයි ක්ෂණ සම්පත්තිය, නැත්නම් නමන්ට හේතු - වාසනාවන්ත අවස්ථාවක් ලැබිලා තිබීම.

Then the wise reflection in terms of dependent origination and anicca, dukkha, anatta [yoniso-manasikāraya] and causal eligibility [hetu-wāsanāwa/ kshana sampattiya].

ඔය කියන කාරණා හතර තියෙන අවස්ථාවකයි කෙනෙක් සෝතාපන්න වෙන්නේ. දැන් “සෝතාපන්න” කියන එකේ අර්ථ තියෙනවා මෙහෙම, “සෝත හෙවත් ශ්‍රවණයෙන් පැමිණෙන” කියන අර්ථයෙනුත් සෝතාපන්න කියනවා, එතකොට මේක එකක්.

One needs to fulfill these four to become a sothāpanna. The word ‘sothāpanna’ means a few things. ‘Sotha’ means the ear. In one definition sothāpanna means ‘initiating from listening’.

සෝතය කියලා කියන්නේ, අපේ පුරුදු වෙලා තියෙන්නේ සසර ගමනේදී සෝතයක් හා සමානව, ජලාශයක් හා සමානව ගලාගෙන යනවා පහත් පැත්තට. එතකොට, පහත් පැත්තට ගලාගෙන යන එක උඩ පැත්තට හරවාගන්නහාම සෝත ආපන්නයි, ආපසු හැරෙවුවා කියන එක.

‘Sotha’ also means a stream. Habitually our actions throughout the samsara has been dragging us from moral high grounds to the low, similar to a river flowing down stream. ‘Sothāpanna’ means to reverse the current [āpassata means to reverse in Sinhala]. To go upstream.

දැන් “සෝතාපන්න” එක වචනයක්, “සෝත ආපන්න” තව වචනයක්. ඔය දෙපැත්තෙන්ම දහම් අර්ථය එනවා. සෝතයක් ආපස්සට ගන්නවා හා සමානයි කියන එක සෝත ආපන්න.

‘Sothāpanna’ is one word, ‘sotha āpanna’ means another. Both will give meanings consistent with Dhamma. ‘Sotha āpanna’ means reversing the current of a river to go upstream.

සෝතාපන්න කිවුවහාම, “සෝතයක් හා සමාන වන්නා වූ”, නැත්නම් “සෝතයට පැමිණෙන” කියන එක. සෝතයෙන් පැමිණෙන, ශ්‍රවණය තුළින් පැමිණෙන. ඔය දෙකෙන්මත් සෝතාපන්න කියන වචනයට අර්ථ ගන්න පුලුවන්.

‘Sothāpanna’ also means to be equivalent to a stream or to have entered the stream [as in stream-enterer]. Entering from the ear, through listening is another plausible meaning.

“සෝත” යනු ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට නමකි! මෙන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ ම පෙන්වලා තියෙන දෙයක්. “සාරීපුත්ත, සෝත සෝත කියනවා, කුමක් නිසා සෝත කියනවාද?

‘Sotha’ is a name to the noble eightfold path. The Lord Buddha has pointed this out to Venerable Sariputta asking him, why it ‘sotha’ is called so.

ස්වාමීනි, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට සෝත කියනවා!" "සෝතාපන්න සෝතාපන්න කියනවා, කුමක් නිසා සෝතාපන්න කියනවාද?" බුදුරජාණන් වහන්සේ අහනවා.

Venerable Sariputta replied by saying that the noble eightfold path is called the 'sotha'. And the Lord Buddha asked him why a 'sothāpanna' is called so.

"ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට පැමිණුන හෙයින් සෝතාපන්න කියනවා!" කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේට සැරියුත් හාමුදුරුවෝ උත්තරයක් දුන්නා.

Venerable Sariputta replied by saying that a 'sothāpanna' is called so, because he has entered the noble eightfold path.

දැන් හරි වැදගත්, එතකොට අපිට දැන් පෙල දහමේම සෝතාපන්න කියන්නේ මොකද කියන එකට උත්තරය ගන්න. **"ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට පැමිණුන අර්ථයෙන් සෝතාපන්නයි කියනවා!"**

This is very important. We have the definition from the Pāli Canon itself. A 'sothāpanna' is called so, because he has entered the noble eightfold path.

මෙන්න ලේසිම - පහසුම ක්‍රමය තේරුම් ගන්න. දැන් අපි දකින්න ඕනේ, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට පැමිණුනොත් - ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයට ඇතුළත් වුනොත්, අන්න අපිට සෝතාපන්න කියන තත්ත්වය කියන්න පුලුවන්.

This is the easiest way to understand this. Now we have to see, we can call somebody a 'sothāpanna' if that person has entered the noble eightfold path.

දැන් අපි හිතවුකෝ ඕක ඇතුළත් වෙන්නේ කොහොමද කියලා අපිට ප්‍රශ්නයක් එනවා. දැන් යමක් අපිට එපා නම්, අපිට ඒකට ඇතුළත් වෙන්න ඕනේ කියලා හිතෙනවාද? හිතෙන්නේ නෑ නේ!

Now the question in hand is, how to enter the noble path. If we do not prefer something, will we ever think of getting into that? Not likely.

"යමක් අනිච්ච නම්, දුක්ඛ නම්, අනත්ථ නම්, ඒක අපිට වැටහුනා නම්, මම නවත් ඒකට ඇතුළත් වෙලා වැඩක් නෑ" ඔය අදහස එනවා නේ!

If something is subject to anicca, dukkha, anatta, and we have understood that, there's no point in getting into that. This thinking will come up.

එහෙනම්, දැන් මට ඕනේ ඒකෙන් ඉවත් වෙන්න නම්, අත්හැරෙන්න නම්, නොඇලෙන්න නම්, මිඳෙන්න නම්, ඒ පිළිබඳ දැන් වන්දරාගයක් හෙවත් බැඳීමක් තිබුණා නම් ඒ මුළා සහගත වැඩපිළිවෙලේ, මට ඕනේ ඒකෙන් අත්හැරෙන්න, මිඳෙන්න, නොඇලෙන්න කියලා අදහස ආවොත්,

What I need to do now, is to get out of it. To get disenchanted. To get dispassionate. To get emancipated. Being deluded, if I had some sensual desire or attachment towards it previously and now if I want to get disenchanted, dispassionate and emancipated,

“නිවනට පිහිටියා” නේද? දැන් ඉතින් පැමිණිලා නියෙන්නේ නිවනට නේද එනකොට? දැන් එයා දැන් – දැන් එයාට පොට පැදිලා නියෙන්නේ! ඒ කියන්නේ, ඒ එතෙක්ට පත් වෙන්න දැන් එයා නිකන් නෙමෙයි ඔය නිගමනය ආවේ.

Haven't my thoughts, been placed on Nirvāna? Hasn't he come to visualize Nirvāna? Now he has something to work with. But this conclusion did not come on its own.

“මම දැන් යම් ලෝකයේ, අනිච්ච වූ, දුක්ඛ වූ, අනන්ථ වූ ලෝකයේ, මට අල්ලන්න කිසිම වටිනා දෙයක් කිසි තැනක නෑ, හොඳයි කියලා නිගමනය කරන්න තැනක් නෑ! එහෙනම්, මට දැන් නිගමනය කරන්න නියෙන්නේ.

If everything in the world is subject to anicca, dukkha, anatta, then I do not see anything worthy of getting attached to. When what's the only conclusion that I can arrive at?

ඒ අනිච්ච, දුක්ඛ, අනන්ථ ලෝකය පිළිබඳව යම් චන්දරාගයක් ඇත්ද, ඔය චන්දරාගය අත්හැරීමක්, නොඇල්මක්, මිදීමක් වීමෙන් ඒ දුකෙන් නිදහස් වෙන්න පුලුවන්!”

If I have some sensual desire towards something that's subject to anicca, dukkha, anatta, and if I'm able to get disenchanted, dispassionate and emancipated from such sensual desire, I am able to get rid of the suffering it causes.

මොකද හේතුව? චන්දරාගයෙන් බැඳුනේ අනිච්ච දේක නම්, දුක්ඛ දේක නම්, අනන්ථ දේක නම්, ඒකාන්තයෙන් ම ඒ දුකට ගෝචර වෙන්න සිද්ධ වෙනවා.

Because I have got myself attached to something that's subject to anicca, dukkha, anatta, driven by sensual desire, I'd definitely have to be subjected to the suffering it causes.

ඒක අපිට කිසිම සැකයක් නැතුව දැන් තේරෙනවා. එහෙනම්, ඒ දුකට එන්න හේතුව චන්දරාගයෙන් බැඳුනොත් නේ! එහෙනම්, මට නියෙන්නේ චන්දරාගයෙන් ඉවත් වෙන එක!

Now we can understand this without any doubt. This suffering will come only if we are to get attached with sensual desire. Then what we have to do is to get out of the sensual desire.

එහෙනම්, යම් අවස්ථාවක මට චන්දරාගයෙන් ඉවත් වීමක් ඇත්නම්, එයම ශාන්තයි, එයම ප්‍රණීතයි, ඒකමයි නිවන! දැන් ඔය අදහස එනවා.

Then, if I am able to get myself out of the sensual desires, that would be peaceful, that would be delightful. That would be Nirvāna. This idea occurs.

දැන් ඔය අදහස තමන්ගේ මිසක, අනුන්ගෙන් අහගන්න කැල්ලක් කටපාවම් කරන්නේ නැතුව, ඔය දහම තුළින් තමන්ට ඔය අදහස නැඟුනා නම්, ඔය නැඟුන තැන් පටන් එයා නිවන දැක්කා! **“දුටු නිවන් ඇත්තෙක්!”**

Now if this idea came to be, from understanding the Dhamma, rather than it hearing from somebody and memorizing, the person to whom this idea occurs has visualized Nirvāna. A person who has seen what Nirvāna is.

දැන් එයා දන්නවා, **“යං කිංචි සමුදය ධම්මං - සබ්බං නං නිරෝධ ධම්මං නි!”** - යම් ධර්මයක් එක්වී උදා වෙනවාද, සමුදය කියන්නේ ඒකයි, හටගන්නාද කිවුවාට හරියන්නේ නෑ! ඊට වඩා හුඟාක් ගැඹුරට ඕකේ අර්ථය හොඳට පැහැදිලිව ගන්න ඕනේ. Now he knows what's told in "Yam kiñci samudaya dhammam, sabbam tam nirodha dhammam". Samudaya means the arising from the combination of certain phenomena. Just the arising would not be sufficient to convey the complete meaning.

යම් ධර්මයක් **“සං”** හෙවත් **“සං + උදය - සමුදය”** සං කියන්නේ **යමක් එක්වීම, සකස් වීම**. උදාවෙනවා නම්, සකස් වෙමින් උදාවෙනවා නම්, **“සබ්බං නං”** - ඒ සියල්ලම **“නිරෝධ ධම්මං”** - රවුම් ගහන්න වටින ඒවා නෙමෙයි! **“නැතිවෙන සුලුයි”** කිවුවොත් වැරදියි!

'Sañ'+ udaya = Samudaya'. 'Sañ' means union, formation. If something arises from formation, 'sabbam tam', all those are, 'nirodha dhammam', not worthy of pursuing. If we say 'nirodha dhammam' means perishable, that is wrong.

දැන් අපිට ඕවා උගන්වලා තියෙන්නේ “යම් ධර්මයක් හටගන්නේද, ඒ සියල්ල නැතිවෙන සුලුයි” අර්ථ දීලා තියෙන්නේ ඔහොමයි. “හටගත් යමක් වේද, ඒ සියල්ල නැතිවෙන සුලුයි” ඔහොමනේ අර්ථ දීලා තියෙන්නේ.

As the meaning of this phrase, we have been taught that, if some phenomena arise, all those are perishable. Whatever arisen, will be lost. That's how it has been clarified.

දැන්, ඇති - නැති කියන වචන දෙකම අහක් කරලායි යථාවබෝධය ලබන්නේ! **“ඇත යනු එක අන්තයක්, නැත යනු එක අන්තයක්” මේ අන්ත දෙකෙන් ම යථාවබෝධය ලබන්න බෑ!**

Existent is one extreme, nonexistent is the other extreme. Association with either of the extremes, will not facilitate enlightenment.

එහෙනම්, ඇත කියන එකෙන් නෙමෙයි අපි ගන්නේ, “සමුදය” කියලා කියන්නේ උදාවෙනවා, සකස්වීම උදාවෙනවා, නැත්නම් ගොඩනැගෙනවා. ඇති දෙයක් කියලා ගන්නොත් තියෙන දෙයක් බවට පත්වෙනවා.

We do not take it as existent. 'Samudaya' means arising, arising of the formation, developing. If we take it as something existent, that would hint towards eternalism.

ලෝකේ “තියෙන දෙයක්” කියලා ගන්නොත් අපි හිර වෙනවා එතන. **“පැවැත්මක ඇති දෙයක්”** කියන දෘෂ්ටියට වැටෙනවා. **“ගොඩනැගෙන දේවල්”** - හේතු - ඵල වශයෙන් ගොඩනැගෙනවා.

Something existent would mean something existing eternally. These are things that are forming out of causality.

“නිරෝධ” කියන්නේ ඒවායේ සැරිසරන්න වටින්තේ නෑ රවුම් ගහන්න වටින්තේ නෑ! දැන් “හටගන්න සියල්ල නැතිවෙන සුලුයි” කිවුවහාම ඔතන එක ප්‍රශ්නයක් එනවා.

‘Nirodha’ means not worthy of pursuing, chasing after. If we say as everything arisen will perish, there will be an inconsistency.

දැන් අපිට මතක සටහනක් ආවා, දැන් ඕකට කියනවා “නාම-ගෝත්‍ර”. දැන් **“නාම ගෝත්‍රං නජීරති”** කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, දිරන්තේ නෑ නාම-ගෝත්‍ර කියලා.

Say we remembered something. The whole of these, sort of memory snapshots are called “Nāma-gothra” [Memory records/ Akaschic records (a compendium of all events, thoughts, words, emotions, and intent ever to have occurred)]. The Lord Buddha preaches that these are eternal and not subject to decay.

දැන් හටගන්න එකක් නෙමෙයි නම්, ඉස්සෙල්ලා තිබිවිච එකක්ද මතක සටහන? කොතෙතදි හරි අපි මොනවා හරි කියලා, කරලා, හිතලා ඕකේ තියෙන මතක සටහන්තේ අපිට ඇතුල් වුනේ, අපේ මතකයේ රැඳුනේ.

This record of memory, did it arise now, or was it there all along? Somewhere, back in time, something that we did, thought of or talked about has been preserved as a piece of memory.

එතකොට, මතක සටහන කියන්නේ ඇති වෙච්චි එකක් නේද? හටගන්න – අර විදිහට හැඳුන එකක් නේ! හේතුවක් නිසා ක්‍රියාත්මකව සකස් වුන එකක්. දැන් ඒ **මතක සටහනට කියනවා, “නාම-ගෝත්‍ර”**

So these memory records have been formed, conditioned upon different phenomena. The entirety of these memory records are called “Nāma-gothra”.

සංඥාවද? ඔව්, නාම-ගෝත්‍රය. සංඥාව කියන්නේ, ඒක ගෝත්‍රය අරමුණු කරලා ඊලඟට ඇති වෙන හිතත් එක්ක හටගන්න එකක්, සංඥා කියන්නේ. ඔය කියන්නේ මතක සංඥා.

Perception? Yes, ‘Nāma-gothra’ are the memory records, when these memory records are sensed by mind, perceptions arise.

නැත්නම්, නාම-ගෝත්‍ර පිළිබඳ සංඥාවල් එනවා. සංඥාවෙන් තමයි නාම-ගෝත්‍රයක් අපිට තිබුණු බව, අතීත මතකයක් තිබුණු බව දැනගන්නේ.

We sense perceptions about ‘Nāma-gothra’. From that perception only we’ll come to know that there has been such a memory occurred in the past.

අපිට දැන් සංඥා විරහිත වුනා නම් මේ වෙලාවේ, අතීතය මතක් කරන්න බෑ! එහෙනම්, අතීතය මතක් කරන්නේ දැන් අපි, දැන් අතීතය අරමුණු කර කරා දැන් ගොඩනඟන සංඥා වලින් හඳුනාගන්නේ.

If perceptions are absent right now, we wouldn't be able to recall the past events. Thus we are recalling the past from the perceptions that arise when the memory records are sensed by the mind.

එතකොට, මෙන්ම මේ අතීත මතකයන් කියන ඒවා නාම-ගෝත්‍ර වලට අයිතියි. **නාම-ගෝත්‍ර දිරන්නේ නෑ!** එහෙනම්, දිරන්නේ නැති නාම-ගෝත්‍රයක්, මේ ලෝකේ හටගන්න එකක් තියෙනවා නම්, හටගන්න සියල්ල දිරණවා – මැරෙණවා කිවුවොත්, අර නාම-ගෝත්‍රය දිරන්න එපැයි!

So the past memories are recorded in nāma-gothra. Nāma-gothra doesn't decay. Then if we say whatever arise out of certain conditioned phenomena, are going to be deteriorated into nothing. Then the same should happen to nāma-gothra. But does it?

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): නාම-ගෝත්‍රය සම්මුතිය!
A listener: Is Nāma-gothra subjective?

(ස්වාමීන් වහන්සේ): නෑ! සම්මත තමයි හටගන්නේ. සම්මත වලින්මයි නාම-ගෝත්‍ර, මතක සටහන් තේ. දැන් **නාම-ගෝත්‍ර කියන්නේ මතක සටහනක්.**

Waharaka Thero: No, they are subjective in a way as these are the memory records, our memories are subjective. Nāma-gothra means the memory records.

දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වනවා, දැන් අර පෙර විසූ කඳු පිළිවෙල දකින නුවණින්, "මං පෙර මෙබඳු ආකාර වන්නා වූ, මෙබඳු අත්බැවක, මෙබඳු තැනක ඉපදිලා හිටියා, මෙබඳු ආකාර කෑම-බීම ගන්නා,

The Lord Buddha, from the knowledge of recollection of one's past lives, have described in detail whatever he encountered in past lives. Where he was born. What he ate.

මෙබඳු විදිහට කතා කලා, මෙබඳු නැදෑ පිරිසක් හිටියා, එතෙක්ට එන්න ඉස්සෙල්ලා, මම ඊට ඉස්සෙල්ලා හිටියේ මෙන්ම මෙබඳු අත්බැවක, ඒ අත්බැවේ මගේ නම මේකයි, එතකොට මගේ ගෝත්‍රය මේකයි,

මං මේ විදිහට කෑවා – බිවුවා, මෙහෙම පිරිසක් ඇසුරු කලා, මෙහෙම භාෂාවක් කතා කලා, මෙන්ම මේ විදිහට ඊට ඉස්සෙල්ලා අත්බැවක් තිබුණා, ඔන්න ඔහොම බලාගෙන යනවා, අනේකවිධ නාම-ගෝත්‍ර සිහි කරනවා කියලා.

What He talked, his relatives. His name, tribe and all the details including his associates, languages he spoke. He could recollect by observing the memory records or Nāma-gothra from past lives.

දැන් නාම-ගෝත්‍ර කියන්නේ, එවුවාට නාම-ගෝත්‍ර කියනබව පෙන්වන්න හොඳට පැහැදිලි තැනක් ඒක, දීඝ නිකායේ තියෙන්නේ විග්‍රහ වෙලා. අන්න, නාම-ගෝත්‍ර කියන්නේ මොනවාද කියන එක ධර්මය තුළින් පැහැදිලි කරලා මත් තියෙනවා.

So this is what nāma-gothra is. In a specific place in Digha Nikāya [The Long Discourses] this has been clarified.

එහෙනම්, ඒ නාම-ගෝත්‍ර කියන ඒවා අපි විසින් කරන, කියන, හිතන වැඩපිළිවෙල තුළින් හටගන්න ඒවා. එහෙනම්, හටගන්න හැම දෙයක් ම දිරණවා - වැනසෙනවා කියලා කිවුවා නම්, "නාම ගෝත්‍රං නජීරතී" කියන ධර්මයට ගැලපෙන්නේ නෑ නේ!

So nāma-gothra has arisen as a result of our actions from mind, body and speech. If someone says whatever arisen would deteriorate into nothing, the statement "Nāma-gottham najirathi" is not consistent with Dhamma.

එහෙනම්, මේ බුදු දහම තුළ නොගැලපෙන දෙයක් තියෙන්න බෑ! අන්න ඒකයි කාරණය. ඉතින්, අපි ඕක නිසා හැම වෙලේම දකින්න ඕනේ, බුදු දහම වෙනස් වෙන්නත් බෑ.

In Buddhism there cannot be anything inconsistent. That's the point. Also the authentic Buddhist dogma cannot change.

අර්හතුන් වහන්සේලා විසින්, මහ රහතන් වහන්සේලා විසින් එදා පවත්වපු, ඒ වගේම ඒ විදිහට ගෙනාපු, සත්‍යය දැක්ක, සත්‍යය මිසක් බොරු නොකියන උන්වහන්සේලා, ඒ සත්‍යය අවබෝධ කරපු සිවුපිළිසිඹියා පත් මහරහතන් වහන්සේලා පෙන්වපු ධර්මය තුළ **අපිට එකපාර විවේචනය කරන්න, කඩන්න බිඳින්න බෑ!**

The Arahants, that came after the Great Arahants of the initial days of Buddhism, saw the truth, told nothing but the truth. The Dhamma coming from the lineage starting from those Arahants with knowledge of four discriminations, can't be criticized or demolished like that.

ඒක හරි භයානකයි. අපි කොතනදීද අපි එහෙම කරන්නේ? ඒ නිසා, අපි හැම වෙලේම බලන්න ඕනේ ඒක පරස්පර වෙලා අපිට ජේන්නේ ඇයි? දැන් නාම-ගෝත්‍ර දිරනවා, දැන් සියල්ල දිරනවා, මැරෙනවා කියලා ගත්තොත් එහෙම "නාම ගෝත්‍රං නජීරතී" කියන එකට ඒක අනුවෙන්නේ නෑ නේ!

That is dangerous. Now in this instance, if we are to take the nāma-gothra as something perishable, then this will not hold true to the phrase "Nāma-gottham najirathi".

හටගන්න සියල්ල නැතිවෙන සුලුයි කිවුවොත් එහෙම, "නාම ගෝත්‍රං නජීරතී" කියන එකට ගැලපෙන්නේ නෑ. එහෙනම් මොකද්ද එතන කියවෙන්නේ? කියලා අන්න බලන්න ඕනේ.

If everything that has arisen would perish, how is it going to go in line with "Nāma-gottham najirathi". What's really meant there, we have to look closely.

අන්න, "රෝධ ධර්ම යි නිරෝධ ධර්මයී" තෝරා ගන්න ඕනේ. රෝධ නැති ධර්ම වලට කියනවා නිරෝධ ධර්ම! රෝධ ඇති ධර්ම වලට කියනව රෝධ ධර්ම. මේ රෝධ ධර්ම කියන එක අපි දැන් භාවිතා වෙලා තිබුණා නම් අපිට ඔය ප්‍රශ්නේ එන්නේ නෑ.

There we come to the concept of "Rodha-dhamma and Nirodha-dhamma". We are frequently using the word 'Nirodha-dhamma', but we don't use the word 'rodha-dhamma' as often. That is why the meanings have been distorted.

“නිරෝධ ධර්ම” කියන එක විතරයි භාවිතා වෙලා තිබුණේ. හැබැයි “රවුම් ගහනවා” කියලා එකක් අපේ ලඟ භාවිතාවේ තිබුණා, “රවුම් ගහන්න එපා!” කියන එකත් අපි දන්නවා.

Only the word ‘Nirodha-dhamma’ has been in use. However, in Sinhala there is a saying called “rawum gahanawā” meaning rounding something, going after, following up. People use this phrase to warn against roaming around.

ඔව්, “රෝන්දේ යනවා” අන්න වචනයක් තියෙනවා. රෝන්දේ යනවා කියනවා – රෝ + අන්දේ යනවා – රෝන්දේ යනවා. රෝ කියන්නේ සැරිසරාගෙන යනවා. අවිද්‍යා – නෘෂ්ණා දෙකෙන් බැහැපු වැඩපිළිවෙල තුළ සැරිසරනකොට, අන්ධයා වාගේ යනවා.

There’s also the Sinhala word “ronde”. “Ro + andhe” [‘Ro’ means roaming, ‘andha’ means blind]. Thus “ronde” means blindly roaming around, blindly pursuing something. When we take up a certain course of action, with our vision clouded by ignorance and desire, we do act blindly.

රෝ + අන්දේ යාම – රෝන්දේ යාම. අන්න වචන නිරුක්ති එන හැටියෙන් බලාගන්න ඕනේ. අන්න සැරිසරණවාට, රවුම් ගහනවාට කියන වචනයක් තමයි “රෝන්දේ!” දැන් ඔක “නිරෝ” කරන්න ඕනේ, රෝ – නිරෝ කරන්න ඕනේ.

“Ro + andhe = ronde”. See how the linguistic expression is derived. ‘Ronde’ means roaming around, we should not be roaming, ‘ro’ should be ‘niro’.

දැන් රෝධ – නිරෝධ කරන්න ඕනේ. අන්න, නිරෝධ කියලා කියන්නේ “සැරිසරන්නේ නෑ! – සැරිසරන්න වටින්තේ නෑ!” කියලා දැනගන්නා.

‘Rodha’ should be ‘nirodha’. Won’t be roaming around, won’t be pursuing, it’s just not worth pursuing. This much would have been understood.

යමක් අනිච්ච නම්, දුක්ඛ නම්, අනන්ත නම් ඒ තුළින් ඒ ටික නම් විද්‍යාමාන වෙන්නේ, ලක්ෂණ තුන ඔක නම්, එබඳු වන්නා වූ ලක්ෂණ තුනක් මිසක් එයින් පරිබාහිර දෙයක් ඒ තුළින් එන්නේ නැත්නම්,

If something is subject to anicca, dukkha and anatta and if that’s what’s manifested therefrom, and it has nothing to offer other than the attributes of anicca, dukkha and anatta,

ඒවා අපිට රවුම් ගහන්න වටින ඒවා නෙමෙයි, අපිට සැරිසරන්න වටින ඒවා නෙමෙයි. හොඳයි කිය කියා ඒ මත්තේ ගියොත් අපිට තව තවත් මුලාවට පත් වෙනවා, දුකට පත්වෙනවා මිසක් වැඩක් වෙන්නේ නෑ, අනාථයි!

These things are not really worth pursuing, they aren’t worth chasing after. If we do so thinking that they are so very much worth, we will be subject to, nothing but suffering, miserable.

අන්ත ඕක දැනගන්නවා. අන්ත ඕක දැනගැනීම නමයි සෝනාපන්න පුද්ගලයාගේ ලැබෙන අදහස, අවබෝධය. (ශ්‍රාවක මහතෙක්): අර නොදන්නාකම නිසා නමයි හිතාගන්නේ අරම.

This is the insight, the understanding a sothāpanna gains.

A listener: Because of not knowing that, previously we thought they were worthy.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්ත, නොදන්නාකම නිසා නමයි අපි හිතාගන්නේ අතන හොදයි, මෙනන හොදයි කියලා. **ආත්මීය වශයෙන් දෘෂ්ඨී ගන්නේ මොකද, ඔය හොදයි කියන නිගමනය තියෙනකන්.**

Waharaka Thero: See that's why we are thinking that this is good, that is good. We want to own them, as long as we have that thinking, thinking they are worth owning.

යම් දවසක ඔය නිගමනය අපෙන් අහක් වුනා නම්, අපි ආත්ම දෘෂ්ඨියකින් බැඳෙන්න හේතුවක් නෑ. ආත්මයි කියලා ගන්න වටිනා දෙයක් මේ ලෝකේ කොතැනද තියෙන්නේ? කොහෙද හටගෙන තියෙන්නේ? ඒක මුලාවේ ම වචනයක්!

If one day we are to get out of that presumption, we will not be attaching to them in an acquisitive manner, with self-perception. Is there anything in the world worthy of owning, to add to one's self. This is part of the delusion that the sentient beings have.

ආත්මයි කියන යම් සම්මතයක් ඇත්නම් යම් කෙනෙක් ගේ, මේ ලෝකේ හරයක් තියෙනවා, වැදගත් දෙයක් තියෙනවා, වෙනස් නොවෙන දෙයක් තියෙනවා, හොද දෙයක් තියෙනවා, පිහිටන්න යහපත් දෙයක් තියෙනවා, මේ ආදී වශයෙන් ගන්න අදහසක් නිසා නමයි අපි හරවත් දෙයක් අරගන්නේ.

If there is an entity called self, there would be something of essence, something important, unchanging, something to rely on yearn for. We will have this sort of an idea towards something of value.

අපි බලාගෙන යනකොට, මේ ලෝකේ පවත්වාගෙන ඉන්න, පැවැත්මක් තුළ තියාගෙන ජීවත් වෙලා ඉන්න, ගැලපෙන හරවත් දෙයක් තියෙනවාද අහපුහාම, එහෙම හරවත් දෙයක් අපි කිසි තැනක නොදකින්න ඕනේ ධර්මානුකූලව!

When we look into things, to find something of value, which we can live with, live for, we won't find anything like that in terms of Dhamma.

හරයක් තියෙනවා වාගේ පේනවා, ඒ හරය මොකද්ද කියලා දකින්න ඕනේ. සමහර වෙලාවට අපිට එක තැනකින් තව තැනකට යාමට ආධාරකයක් හම්බ වෙනවා. තව තැනකට යාම වැදගත් නම් ආධාරකය වැදගත් වෙනවා ඒ නිසා.

There may be the appearance of some value, but what's that value, one should see. Sometimes, we get some support to go from one place to another. That support is valuable for that purpose.

දැන් ලිද්ට වැටිලා ඉන්න මිනිහාට, මඩ ගැවිච්ච, කුණු - ජරාව ගැවිච්ච කඹයක් තිබිලා අනුවෙනවා ලිද්දේ ගොඩ එන්නේ කොහොමද කියලා කල්පණා කර කරා ඉන්නකොට.

දැන් එහාට – මෙහාට යනවා, මඩ තල – තලා යනකොට දැනෙනවා, කකුලට අහු වෙනවා මොකක්හරි, ඇදලා බලපුහාම කඹයක්!

Think of a person, who has fallen into a well. While he is desperately thinking a way to get out, he feels something with his feet. It turns out to be a rope, covered with mud and slime.

හරි සන්තෝසයි, මොකද උඩ නියෙනවා මුලක් හරි, කදක් හරි නියෙනවා ජේනවා. දැන් එයාට උපක්‍රමයක් මතක් වෙනවා "මේ කඹේ අහු වුනා, දැන් මේක උඩ ගහලා කොහොමහරි මද්ද ගහලා කොට්ට දාගන්නොත් කඹේ එල්ලිලා ගොඩට ඇහැකි!

He gets ecstatic. Because he also sees some root or a trunk of a tree, around which he hopes to get the rope entangled, allowing him to get out of the well pulling on the rope.

ෂාන්, හරි වටිනා දෙයක් අහුවුනා." එයා සතුටු වෙනවා. හැබැයි, කුණු - මඩේ නිඛිච්ච කඹය එයාට වටිනාකමක් කඹය වශයෙන් නෑ! ඒකේ නියෙන්තේ කුණු - මඩ මතමයි ගැවිලා නියෙන්තේ.

He is so happy to find something of value. This rope covered in mud and slime does not have any utility value to him as a rope.

ඒ වුනාට, එයාට ඒක සතුටු වෙන්න හේතුවක් වුනේ කඹය ඕනේ හින්දා නෙමෙයි, කඹය නිසා ගොඩ එන්න පුලුවන් නිසායි. මෙන්න මේ වගේ, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා,

But in his situation, he can use that to get out of the well using the rope, for that purpose the rope is of utmost value. Thus the Lord Buddha preaches;

"මේ ධර්මයේත් එල්ලෙන්න යන්න එපා! ධර්මය වටිනවා කියලා එල්ලෙන්න යන්න එපා! මේ ධර්මය හොදයි, මොකක් නිසාද? නිවනට, නිවන් දකින්න සුදුසු වැඩක් නිසා, නිවන් දකින මඟ නිසා"

"Do not cling on to Dhamma, thinking it's of value. The Dhamma is of value alright, but for what? It's of value to attain Nirvāna, because it is the Path to Nirvāna."

මෙන්න මේ නිසා, ධර්මය පිළිබඳවත් නොඇලී, ඒකෙන් ගන්න වැඩේ ගන්න! මෙන්න මේකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ. මෙන්න මෙකන් අපි තේරුම් ගන්නා නම්, අපි දන්නවා "මේ ධර්මයේත් එල්ලෙන්න දෙයක් නැත්නම්, මොකේද එල්ලෙන්න නියෙන්තේ, වටිනා දෙයක්? සැරිසරන්න එකක් නෑ නේ!"

Therefore, do not even hold onto Dhamma, but put it to its intended use. This is what the Lord Buddha said. If we understand this, we know that, if even Dhamma is not worth holding on to, then what is? Nothing. Nothing is worth roaming around.

එහෙනම්, ධර්මය නියෙන්තෙන් සැරිසරසරා ඉන්න නෙමෙයි, මේකෙන් එගොඩ වෙන්න. **"බුල්ලෝපමං භික්ඛවේ ධම්මං දේසිස්සාමිති, නිස්සරණන්තාය, නොගහනත්ථාය" - මහණෙනි, මේ දහම ඔරුවට උපමා කරනවා. එතෙර වෙන්න මිසක් අල්ලා ගන්න නෙමෙයි.**

"Kullupamam vo bhikkhave Dhammam desissāmi, nissaranattāya no gahanattāya" The Lord Buddha equaled Dhamma to a boat. It should be used to get to the other side, and once you get there, you have to leave it behind.

පෙනෙනුයේ ඔත්ත ඕකයි. ඉතින් ඔත්ත ඕක අපිට හරි වැදගත් වෙනවා. මොකද, අපි හුඟ දෙනෙක් බලාපොරොත්තු වෙනවා නිවන් දැකිත්ත ධර්ම මාර්ගය හමිබ වුනහම තවත් ධර්මය පස්සේ යන්න. මොකද, ඒක ධර්ම රතියක හැටි. ඒකත් හරි ආස්වාදයි. This is very important to note. Many a people, once have found the Nirvāna granting Dhamma, keep on going behind Dhamma, wanting to know more stuff. Even Dhamma could be pleasurable.

ඒ ආස්වාදය නිසාම, ධර්මය හොය හොයා, අර වැඩේ පැත්තකින් නියලා ධර්මය පස්සේ ම යනවා. එක එක ප්‍රශ්න විසද විසදා ඒ පස්සේම යනවා. අන්න ඒකයි, **ඔරුව කරේ නියාගෙන වතුරට බහිනවා වගේ වැඩක්!** ඉතින් මෙන්න මේක කියලා අපි දැකිත්ත ඕනේ.

Because it's entertaining, some folks go behind Dhamma, without putting it to its intended use, trying to solve all Dhamma related puzzles. It's like getting in to the river, carrying the boat on the shoulder. We have to clearly understand this.

“මේ ලෝකය තුළ අල්ලගන්න කිසිම දෙයක් – සබ්බේ ධම්මා අනත්ථානි – යදා පඤ්ඤාය එස්සනි – අථ නිබ්බන්දනි දුක්ඛේ – ඒස මග්ගෝ විසුද්ධියා!” අන්න විසුද්ධි මාර්ගය. සියලු ධර්මයෝ අනත්ථානි කියලා යම් දවසක ප්‍රඥාවෙන් ස්ඵර්ශ කලා නම්, අන්න එදාට දුකෙන් නිදහස් වීමට මාර්ගය පැදෙනවා.

"Sabbe dhammā anattā ti - yadā paññāya passati - atha nibbindati dukkha - esa maggo visuddhiyā". Nothing is worthy of owning (adding to one's self), if one day this fact is grasped with wisdom, there opens up, the path to the liberation.

දැන් මෙන්න මේ ටික අපි දැකිත්ත ඕනේ. ඉතින් ඔය ටික හරි, අනිච්ච – දුක්ඛ – අනත්ථා හරියට තේරුම් ගන්නා නම්, ඊට පස්සේ අපිට නිගමනයක් එනවා. “එහෙනම් මොනවා අල්ලන්නද? මොනවායේ රවුම් ගහන්නද? මොනවා හොඳයි කියලා මං නිගමනය කරන්නද? නිගමනය කරන්න බෑ!” අන්න එහෙම නිගමනයක් එනවා.

We have to see this much. If we clearly understood anicca, dukkha, anatta, we will have a decision. What's there to hang on to, to pursue, to take as valuable. Nothing at all. We come up with this decision.

දැන් අපි අහනවා, උපමාවක් වශයෙන් ගත්තොත් “ඒ නිගමනය කලාට ආසාව ඇරලා නෑ නේ?” අපි අපිට එපා කියලා නිගමනය කරනවා, ආසාව ඇරලා නෑ. ආසාවන් නිසා අපිට සිද්ධ වෙනවා ඒ ඒ තැන අසුරු කරන්න.

Although we have come to that decision, we still have not gotten rid of the desire. Thus we have been made to associate those things.

හැබැයි, ඇසුරු කෙරුවාට අපි දැන් දෘෂ්ඨියකින් යුක්තව නෙමෙයි ඇසුරු කරන්නේ. මෙන් මේ නිසා කියනවා “දෘෂ්ඨි විච්ඡයන්තවයි” ඇසුරු කරන්නේ සෝවාන් පුද්ගලයා.

Although a sothāpanna associates the worldly things, he does not do that with the view that they are worth owning,

ඔව්, අන්ත ඒකයි කියන්නේ, අල්ලන්නේ නැතුව. එතෙතදී අපි දකිනවා, මේක හොඳ නිසා නෙමෙයි, නැතුව බැරි නිසා! ඇයි නැතුව බැරි? ඒකටත් හේතුවක් තියෙනවා. දැන් මදුරුවෙක් කැවාට පස්සේ කසනවා.

He is associating things, not because they are good, because they are needed. Why it's needed. There's a reason for that. Suppose, someone is bitten by a mosquito. To alleviate that stinging sensation he scratches that spot.

ඉතින් සුවද? සුවයකුත් දැනුණා. ඉතින් එතකොට අපි, “තව මදුරුවෙක් කැවා නම් සුව නම් කහ කහා ඉන්න කැමතිද?” කියලා ඇහුවොත් එහෙම කැමතියි කියන්නද? දැන් මදුරුවා කාලා, මදුරුවා ඇවිදින් විද්දාට පස්සේ, කහපු හින්දා කැසුවා. ඇයි කැසුවේ? සනීපයිනෙ!

Does it feel good? Yes, it feels good. Then if another mosquito comes and bits, wouldn't it be wonderful? Because the mosquito bit only and it was stinging, he had to scratch to numb the pain.

ඉතින් මේ මදුරුවා විද්දහාම කසන එක සනීප නම්, තව මදුරුවෙක් කවාගන්න කැමතිද කස - කසා ඉන්න? ඇයි කසන එක සනීපයි කිවුවා නේ! අපි ඒකට උත්තරයක් දෙනවාද? දැන් දදයක් තියෙනවා. කහනවා! මොකද කහන්නේ? හරි සනීපයි කසනකොට!

If the rubbing makes him feel good, he should be wishing for more and more mosquito bites. But he doesn't. Suppose he has an itchy rash. The scratching subdues the itch for some time. So the scratching feels good.

අනික් අතෙන් හදාගන්නා නම්, තවත් දදයක් කස කසා ඉන්න පුලුවන් නේ! තවත් සනීප දෙකක් නේ එතකොට! දැන් මෙහෙම කිවුවොත් අපි පිළිගන්නවාද? අපි ඒ සනීපයි කියන වචනයත් පිළිගන්නා එතැනදී. නමුත්, ඒකේදී අපි ඇලුම් කළේ නෑ “මේක හොඳ, වටිනා දෙයක්” කියලා.

If he had another rash, he should be able to scratch more and feel much better than before. Can we accept this statement? The scratching might have made him feel good, but he did not love scratching, thinking it as something worth doing.

මෙන් මේ වගේ මේ සසර ගමන කියන්නේ, මේ අත්බැව කියන්නේ දදයක් හා සමානව තේරුම් ගන්න පුද්ගලයා, අර තියෙන දදය කැසිල්ලට දදය කසනවා වගේ පංච කාම කැසිල්ලක් තියෙනවා මේ ගරීරයේ!

The samsāric journey is also like this. This life we have now is analogous to an itchy rash. Like there is an itch to the rash, there is an itching to the body for sensuality.

මොකද හේතුව? මේ ශරීරය ඇති වෙලා තියෙන මුල හේතුවක් තියෙනවා “කාමාවචර හිතක්!” පෙර භවයේදී මේ පටිසන්ධියකින්, මිනිස් පටිසන්ධියකින් උපන්නේ, ඒ පටිසන්ධියට හේතු වුනේ කාමාවචර වන්නා වූ කුසලයක්. Why? Because this body has been originated based on a mind aspiring for sensual enjoyment (kāmaṃvacara māvacara). The patisandhi as a human being, has derived from a kāmaṃvacara kusala.

කුසලය කිවුවාට කාමාවචර, සුවර්ත, ලෞකික කුසලයක්. අන්න භවාංග බවට පත් වුනේ එතනින්. දැන් මෙතෙතදී දකින්න ඕනේ “භවාංග හිත” කියන එකයි, “භවාංගය” යි දෙකක්! භවාංග හිත කියන්නේ දෙවෙනි අවස්ථාවක්.

Meaning, a morally correct, mundane, meritorious act. The bhavānga (life continuum) came from that. Now the ‘bhavānga’ and the ‘bhavānga citta’ are two things. ‘Bhavānga citta’ comes afterwards.

දැන් භවාංගයයි, භවාංග හිතයි දකින්න ඕනේ. අන්න, **“භවයට අංග වුනේ - භවාංගයි!”** ඒ අවශ්‍යයතාවය නිසා ගොඩනැගුණු ශක්ති විශේෂය නමයි, අන්න ඒකයි ඒ **ශක්තිය යි යන්නේ, ශක්තිය හිත නෙමෙයි, ගනන් නෙමෙයි! හිතක් - ගනක් නිපදවන්න මුල් වෙන්නේ ශක්තිය විසින් දෙන වැඩපිළිවෙල, කර්ම ශක්තිය!**

We have distinct the ‘bhavānga’ and the ‘bhavānga citta’. “Bhava (being) + anga (feature)”. The feature of the being is bhavānga. It is the energy formed for the purpose of continuing the being. That is the energy, not the citta. It’s body not thought. The kammic energy is contributing to the formation of the body.

කර්ම ශක්තියේ ස්වභාවයක් තියෙනවා, සතර මහා භූතයන් ඇසුරේ නම් අපි ජීවත් වෙන්න මේ කර්ම ශක්තිය ගොඩනැගුවේ, සතර මහා භූතයෝ ඒකට ආකර්ෂණය වෙලා ඊට අනුකූල දේ ගොඩනගනුහාම, ගතයි සිතයි දෙක හටගන්න මුල අහු වෙනවා.

If the kammic energy has been formed with the intention of associating with sathara maha butha (the four basic elements - Patavi (earth), water (āpo), thejo (fire), vāyo (air)), when the sathara maha butha gets accumulated to create what’s required, there comes the ability for the mind and body to form.

අන්න, **ඇසයි රූපයයි හටගෙන, වක්ඛු විඤ්ඤාණය හටගැනීමට පුරේජාත ප්‍රත්‍යයෙන් ඒක කරනවා.** අන්න, **යම් දවසක ඕක ගියා නම් වුනිය!** ආයි සැරයක් ඉවර කරන්නේ නෑ මතුවට එකක් හදාගෙන තියෙන නිසා මතු ආයි වේගයක් නිකුත් කරපු බලවේගයට ආයි අහු වෙනවා. ඒ වේගයේ ශක්තිය තියෙනකන් ඒකට යනවා.

There, the eye and the visual object originate primarily to give rise to the eye consciousness. Once the occurring comes to a halt, it is called the ‘chuti’ (decease). Since there is another flow of kammic energy has already been created, that kammic force comes in to being and persist till that energy is exhausted.

ඒක අවසානයටත් චුතියක් නෑ! දැන් හුඟ දෙනෙක් ගේ මතයක් තියෙනවා මෙන්ම මෙහෙම දෙයක්. **“හැම කෙනෙක් ම මරණයක්, මරණයක් පාසා චුතියක් එනවා” කියලා. දැන් සෑම කෙනෙක් ම මැරෙන - මැරෙන මොහොතක් පාසා චුත වෙන්නේ නෑ!** දැන් මේකත් හරි ගැඹුරු තැනක්!

At the end of this kammic force, there doesn't always has to be a 'chuti'. Some people think that each death will have a 'chuti'. It isn't. This is very deep matter to understand.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): ක්ෂණික මරණ! (ස්වාමීන් වහන්සේ): නෑ නෑ! දැන් අපි ක්ෂණික මරණ කියන්නේ දැන් මේ මේ මොහොතේ ක්ෂණික මරණ තියෙනවා නේ අපිට, ඒක නෙමෙයි.

A listener: Like in the case of sudden deaths.

Waharaka Thero: No, these sudden deaths are not like, the deaths happening right now.

දැන් කෙනෙක් කොහොම හරි වයස්ට ගිහින් හරි ඉඳලා මැරෙන වෙලාවක් තියෙනවා නේ, ඒ **මැරෙන්නා වූ සියල්ලෝ ඒ ඒ වෙලාවේ චුත වෙනවා නෙමෙයි!** (ශ්‍රාවක මහතෙක්): කර්මජ මරණයද හාමුදුරුවනේ ඔය කියන්නේ?

Someone may be older, there will be a time of death, and when he dies even then, there may not be a 'chuti'.

A listener: Venerable Sir, are you referring to Kammic death?

(ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔව්, දැන් කර්මජ මරණය කියන එකයි චුතිය කියන්නේ. ඒ අපි මරණාසන්න මොහොතේදී අපිට කර්ම, දැන් මෙහෙම තියෙනවා නේ, **කර්මක්ඛය මරණ, ඒ වගේම ආයුක්ඛය මරණ, උභයක්ඛය මරණ, උපච්ඡේදක මරණ.**

Waharaka Thero: Yes, 'chuti' means the kammic death. There are kammakkaya marana (deaths at the depletion of kammic energy), āyukkaya marana (deaths at the depletion of lifespan), ubhayakkaya marana (deaths at the depletion of both kammic energy and lifespan), upaccedaka marana (deaths caused by an outside force without the depletion of neither kammic energy nor lifespan).

මේ කර්මක්ඛය මරණයක් චුතොත් හරි, උභයක්ඛය මරණයක් චුතොත් හරි තමයි චුතියක් එයාට හටගන්නේ. උභයක්ඛ කියන්නේ කර්ම ශක්තියත් ඉවරයි, ජීවිත කාලෙති ඉවරයි. ඔය දෙක උභයක්ඛ මරණ!

A 'chuti' takes place only with respect of a kammakkaya death or ubhayakkaya death. For ubhayakkaya deaths, both kammic energy and lifespan have been exhausted.

එහෙනම්, කර්ම ශක්තිය **අවසානයේදී චුතිය ඇවිල්ලා පටිසන්ධියක් අල්ලන්න ඕනේ අවිද්‍යා - තෘෂ්ණා තියෙනවා නම්.** එතකොට කර්මක්ෂය වුනා නම්, මේ ජීවිතය පවත්වන්න තව කල් තියෙනවා, ඒත් Heart Attack කියලා එකක් හැදිලා මැරෙන්න ඕනේ.

If ignorance and greed are present, at the exhaustion of a kammic energy flow of a being, a patisandi (relinking) follows the chuti (decease). If the kammic energy is exhausted even though there is time to keep life going, the death has to come, by ways like heart attacks.

පුද්ගලයා තරුණයි, කය පවත්වන්න බෑ හිටි ගමන් ම මැරීලා යනවා. මොකද, කර්ම ක්ෂය වුනා. අන්න කර්මක්ෂය වෙලා අවසාන අයට නමයි බොහෝ කොටම ඔය ප්‍රෙශර් කියන්නේ, Heart Attack, අරක මේක කියන ඒවා හුඟාක් හටගන්නේ තරුණ කාලේ, කර්මක්ෂය වෙන්න එනවා.

The person is young, can't keep the body alive, die all of a sudden. Why? Because the kammic energy got depleted. These sort of people whose kammic energy has got depleted, will usually dies of high blood pressure, heart attacks at young age.

දැන් එයා කර්මක්ෂය වුනා නම්, එයාට අභිඤ්ජාලාභියෙක් වෙලා සතර සාද්ධි පාද වැඩුවොත් නම් ඉන්න පුලුවන් ඉදිරියට! නැත්නම් අර ප්‍රෙෂර් එක ඇරගන්න බෑ! නැත්නම් අර Heart Attack එක නතර කරගන්න බෑ!

Had that person had perfected the four bases of spiritual power (sathara iddhipāda), being a holder of supernatural knowledge (Abhijnā-lābhi), he could have prolonged the life, otherwise it is impossible to avoid those fatal heart attacks, blood pressure surges.

මොකද, ඒ Heart Attack කියලා අද මේ භාවිතා කරන්නේ, වෙන ලෙඩකුත් නෑ ඇඟේ, එයාලාට හොයාගන්නත් බෑ! ඒගොල්ලෝ කියනවා "මානසිකයි", කම්පාවට පත් වෙන්න එපා, සංවේගයට පත් වෙන්න එපා, සතුටට පත් වෙන්න එපා, බොහෝම පරිස්සමින් ජීවත් වෙන්න කියලා ඉතින් Doctors ලා කියනවා.

These people don't seem to have a specific disease, but mentally feeble. The doctors say not to shock them with sudden heartaches or joys.

මොකද, මානසිකත්වය පොඩ්ඩක් හෙල්ලෙනකොට, කර්මජ වේගය හීන නිසා දරන්න බෑ "බුහු" ගාලා ගැලවිලා යනවා! මෙන්න මේකට කියනවා Heart Attack වලින් හැදෙන මරණ, මේ හාදය කම්පනය වෙනවා කියලා හිටං.

If the mentality changes even a bit, since the kammic energy flow is feeble, even with a slight fluctuation in the mentality, the enregy flow will snap. These are identified as deaths caused by heart attacks, due to sudden shocks.

(ශ්‍රාවක මහතෙක් කථාකරයි - අපැහැදිලියි) (ස්වාමීන් වහන්සේ) අන්න ඒවගේ දෙයක්. මෝටරය කැරකුනේ නැත්නම් විදුලිය නෑ! මෝටරය කැරකීම කර්මජ නම්, ... අන්න හරි, ඒ වගේ දෙයක්. එතනයි ඒ සිද්ධ වෙන්නේ.

A listener: <inaudible>

Waharaka Thero: A similar thing. If the motor doesn't rotate, the electricity will not arise. If the motor rotation is kammic, ...there. A similar thing happens, there.

ඒ නිසා කර්මජ ක්‍රියාවලියට වුනි - පටිසන්ධි - භවාංග මේ ටික අහුවෙනවා. දැන් ඔතන දැන් අපිට "පටිසන්ධි, භවාංග, වුනි" කියලායි මේක උගන්වන්නේ. පටිසන්ධියයි, භවාංගයයි, ඒකේ වුනියයි කියලා.

So to the kammic course of actions entails 'chuti-patisandhi-bhavānga'. We have been taught this flow in the order of 'patisandhi, bhavānga and chuti'.

ඕකේ කර්ම රූන, පුරුක සකස් වෙන්නේ “චුති - පටිසන්ධි - භවාංග”. චුති-පටිසන්ධි-භවාංග, චුති-පටිසන්ධි-භවාංග, මෙහෙමයි යන්නේ. නමුත් අපිට මේ අටුවා, මේකේදී අර්ථ සංග්‍රහයට පෙන්නවන්න යන්නේ පටිසන්ධි-භවාංග-චුති, පටිසන්ධි-භවාංග-චුති, කියන කර්ම වැඩපිළිවෙලක්.

But the kammic flow works in the order of ‘chuti, patisandhi and bhavānga’. It goes like, ‘chuti-patisandhi-bhavānga’, ‘chuti-patisandhi-bhavānga’. But in commentaries it has been shown as ‘patisandhi-bhavānga-chuti’, ‘patisandhi-bhavānga-chuti’.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): ගහක් නියෙනවා කියලා ගන්න, ඒ ඇටයක් නියෙනවා, බීජයක් නියෙනවා, දැන් බීජයේ නියෙනවා – කියන්නේ ඔය ගහෙන් නේ බීජය හැටුණේ. අන්න, ගහේ ඉඳලා බීජය හටගන්නා වෙලාවට තමයි මේකේ ඊලඟට පටිසන්ධියක් හැදෙන්නේ. A listener: Suppose there is a tree. There is a seed. The seed came from the tree. The formation of the seed is similar to the patisandhi.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): ඊට පස්සේ දැන් ඒ බීජය නිකන් නියෙනවා. ඒක තමයි ගන්ධබ්බ අවස්ථාව. ඕක දැන් ඕන වෙලාවක නියෙන්න පුලුවන්. හැබැයි ඊලඟට ඕක කොහේ හරි හිටවනවා නේ,

A listener: The seed will reside somewhere, similar to the stage of ‘gandhabba’. Now when the seed is planted,

(ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔය දැන් ගන්ධබ්බ නෙමෙයි මහත්තයෝ ඔතන්ට කියන්නේ. ඕකට කියන්නේ “කර්ම භවය”. කර්ම භවයේ පිහිටනවා කර්ම බීජය. උප්පන්නි භවයට ඕනේ එක ඇදලා එනවා.

Waharaka Thero: Actually we don’t call this, the stage of ‘gandhabba’, this is the Kamma bhava (collection of all kammic actions which has the potential to actualize in the form of kamma-results), the kamma seed resides in kamma bhava and drawn in to the utpatti bhava (kammic actions actualized in the form of kamma-results/ coming in to being).

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): දැන් මනුස්ස ජීවිතයන් ඕකම තමා! (ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔවු! දැන් මනුස්ස ජීවිතයේදී කරන කර්ම රූප් වෙන්නේ කර්ම භවයේ. “භව පච්චයා ජාති” කියන එක ක්‍රම ක්‍රම දෙකක්. එකක් තමයි “කම්ම භව පච්චයා කම්ම ජාති”, “උප්පන්නි භව පච්චයා උප්පන්නි ජාති”

A listener: Now the human life is also the same thing.

Waharaka Thero: The kammic-actions committed in this human life are deposited in the kamma-bhava. ‘Bhava paccayā jāti’ takes place in two ways. One is ‘kamma-bhavaa paccayā kamma-jāti’, the other is ‘utpatti-bhavaa paccayā utpatti-jāti’.

එහෙනම් කර්ම භවයයි, උප්පන්නි භවයයි භවයේ අවස්ථා දෙකක්. උප්පන්නි භවයට යනවායි කියලා කියන්නේ කර්ම භවයේ කර්ම බීජයක් යම් මොහොතකදී පටිසන්ධි වශයෙන් ආවහාම, අන්න උප්පන්නි භවයට සම්බන්ධ වෙනවා ඒකෙන්.

So, kamma-bhava and utpatti-bhava are two stages of bhava. A kamma seed when drawn to the patisandhi, connects with the utpatti bhava.

එනකොට, ඒ තාක් කල් තව සම්බන්ධ වෙච්ච, නොවෙච්ච – පිං පවු දෙකම සම්බන්ධ වෙච්චි හරියක් තියෙනවා අපේ කර්ම භවයට. **කර්ම භවයේ තිබුණ පලියේ, ඒවා “අවුච්ච” වාගේ.** ඒකේ තියෙනවා.

There are loads of kammic-actions in a passive state in our kamma-bhava, both meritorious and demeritorious. Kamma-bhava is like an attic where we store things.

ඕන, ඕන රැස් කරපු ඔක්කෝම බීජ, වපුරපුවා ඔක්කෝම තියෙනවා. ගැලපෙන එකක් දාගන්න වෙලාවටයි උප්පන්නි භවයට එන්නේ. ඉතින්, **උප්පන්නි භවය වෙනයි, කර්ම භවය වෙනයි.** ඉතින් උප්පන්නි භවයක්, අපිට උප්පන්නි භව දෙකක් නෑ එක සැරේට.

All the kamma seeds sown are there in the kamma-bhava. When the matching conditions have been met, they come in to the utpatti-bhava. Utpatti-bhava is one thing and kamma-bhava is another. One doesn't have two utpatti-bhava at the same time.

දැන් මේ මිනිස් උප්පන්නි භවය ලබලා මිනිස් කය ලබාගෙන ඉන්නවා. දැන් අපිට දැන් බලු උප්පන්නි භවයක් ලබා දෙන්න හේතු කාරක අපේ බලු කර්ම භවයේ තියෙනවා. කර්ම භවයේ බලු වැඩ කරපුවා ඔක්කෝම තියෙනවා. ඒවා තමයි බලු බීජ.

We have got the human being (human utpatti-bhava), with the human body. We also have many kamma seeds that has the potential to give us a canine being. Whatever the dog like things that we have thought, said and done are there in the kamma-bhava ready to actualize in a canine being.

අන්න, ඒක සමහර වෙලාවට ඒ වෙලාවේදී ආවොත් එහෙම අපිව අන්න බලු උප්පන්නි භවයට යනවා, අර බලු කර්ම භවයේ තිබ්ච්චි හින්දා. ඉතින්, බලු කර්ම මේ අත්බැවේ නොකළත්, පෙර කරපු ඒවා තියෙනවා අපේ කර්ම භවයට.

If the matching conditions are met, those canine kamma seeds that were there in the kamma-bhava will actualize in a canine being, despite the fact that we may have not done such kamma in this lifetime.

මෙන්න මේ නිසා මේ “භව පච්චයා ජාති” කියන එක, මේක විග්‍රහ කරගන්න ඕනේ. හරි ගැඹුරැයි – සියුම්! ඒකයි කාරණය. (ග්‍රාවක මහතෙක්): කරේ තියාගෙන ඉන්නේ, ඕන වෙලාවට වැටෙනවා! (ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒකයි, ඕන වෙලාවට එනවා.

Therefore, we have to get the phrase ‘Bhava paccayā jāti’ clarified deeply. This is deep and intricate.

A listener: We are carrying these on our shoulders, when the time comes, they befall.

Waharaka Thero: Exactly, when the time comes, they befall.

ඉතින් ඕක එන්නත් තියෙනවා **“අනන්තර සමනන්තර ප්‍රත්‍යය”** දෙක කියලා ප්‍රත්‍යය දෙකක්. දැන් මේ අනන්තර – යමක් අනන්තරද, ඒක සමනන්තරයි කියලා, එහෙම

නැන්නම් අනන්තර ප්‍රත්‍යයයි සමනන්තර ප්‍රත්‍යයයි අද ආචාර වාද වශයෙන් තෝරා ගන්න බැරුව තියෙන එකක්.

In Dhamma there is the concept of "Ananthara prathya" and "samananthara prathya". There are many scholarly interpretations for these terms and they have not specifically come to a decision as to what it is.

පෙළ දහමේ අනන්තර ප්‍රත්‍යයටයි, සමනන්තර ප්‍රත්‍යයටයි නොයෙක් විදිහේ වාද එක එක ආචාරවරු මේ දීලා තියෙනවා, නමුත් එක්කෙනෙකුට එක්කෙනෙක් විසදා ගන්න බෑ! එක්කෙනෙකුට එක්කෙනෙක් පරස්පරයි.

To what's referred to in the canonical texts as "Ananthara prathya" and "samananthara prathya", many different interpretations have been given, which are contrasting with each other.

නමුත් ඉතින් ඉදිරියට අනික් අයට විසදාගන්න, ඔය ගැඹුරුම හරියේ තියෙන ඒවා තියෙනවා **"පටිඨානප්‍රකරණයේ"** ආදී වන්නා වූ ඒ විශේෂ කොටස් තියෙනවා. ඒ කියන්නේ, එබඳු දේවල් වලට අපේ දැන් ඔය රේරුකාණේ වන්ද විමල භාමුදුරුවන් ලියලා තියෙනවා.

These deep Dhamma sections have been described in commentaries such as "Patthāna prakarana". Scholars such as Ven. Rerukāne Chanda Wimala Thero has written on these.

සම්පූර්ණ ආදි, පැරණි ඔක්කෝම පොත් බලලා, ආචාර්ය වාද ඔක්කෝම ඉදිරිපත් කරලා, නතරකරලා තියෙනවා. දහම් දැනගන්න පුලුවන් නුවණැත්තෝ... (ග්‍රාවක මහතෙක්): විසඳුමක් දීලා නෑ? (ස්වාමීන් වහන්සේ): විසඳුමක් දෙන්න බෑ! දෙන්න දන්නෙන් නෑ!

After checking all the ancient books, having presented the details of all different schools of thought, the writings have been stopped.

A listener: A final conclusion has not been given.

Waharaka Thero: It's not possible to give the final conclusion, doesn't know how to.

මොකද ඒ වෙලා තියෙන්නේ, දැනට ආපු ආචාර්ය වාද ඔක්කෝම දෙනකොට, එක්කෙනෙක් ගේ වාදය එක්කෙනෙක් විවේචනයට ලක් කරනවා – මෙන්න මේ හේතුව උඩ. ඒ විවේචනයට ලක් කරන එකත් හේතු සාධක සහගත නම්, ඒක ඉතින් ඒක විවේචනයක් වශයෙන් පිලිගන්න වෙනවා.

What has happened is, when all schools of thought are presented, they are contradictory with each other. Therefore, they attract criticism and if they are constructive, they will be upheld.

එතකොට, එයා අනික් එක විවේචනය කරනවා. ඉතින් ඒකෙන් අඩුපාඩුවක් තියෙනවා. හැබැයි, හරි එක දීපු කෙනෙක් නෑ! පෙළ දහම තියෙනවා. අනන්තර – සමනන්තර ප්‍රත්‍යය දෙක තියෙනවා, තර්ක කර කර ඉන්නවා. ඉතින් මෙන්න මේක තෝරාගන්න බෑ.

Thus, different people criticize the limitations of each other's ideas. But the final conclusion remains not arrived at. Pāli Canonical text is there. For example, the terms 'ananthara, samananthara prathya'. There are arguments but not a definite definition.

මේකට නිරුක්ති පටිසම්භිදා දොණයකටයි ගෝචර වෙන්න ඕනේ. අන්න එතෙතදී ඕක අහු වෙනවා. අන්න ඒකයි, අර අන්නරා භවය හිරවෙලා තිබුණා වගේ තමයි මේකත්, ඔව්.

For this one needs to have the knowledge of discrimination of nirukti (linguistic expressions). This is sensible to that knowledge. This too had not been clarified properly, like the term 'antharā-bava'.

දැන් "අනන්තර සමන්තර" කියලා කියන්නේ, ඕන් ඔය වචනයේම නියෙනවා අර්ථය! "අන් + අන්තර" වෙනවාද, අනන්තරයි! "අන්" කියන්නේ ආහාරයට. "අන්තර" වෙනවා කියන්නේ ආහාරයක් යම් තැනක පිහිටනවාද, "අන් + අන්තර" වීම අනන්තර වීම.

Now, 'ananthara, samananthara', these terms have their meaning in built. "An (nourishment/ necessities) + anthara (contained within)". Somewhere if the basic necessities are present that are required to effect a certain outcome, that is called 'ananthara'.

අනන්තර කියන්නේ නිරන්තරයෙන් කියන්නාහේ හිතක් අරගන්නවා. "නිතරෝම" කියන්නා වූ අදහසක් ගන්නවා අනන්තර කියනකොට. නමුත් අනන්තර කියන්නේ එහෙම අදහසක් නෙමෙයි! "ආහාරයක් අන්තර්ගත වුනාද, අනන්තරයක්!"

'Ananthara' has been confused with 'niranthara' which means, forever. It has been misused to mean 'frequently'. Not like that, if some nourishment/ necessities is contained within, that is 'ananthara'.

දැන්, මතු බලු බවක් හටගන්න හේතුකාරක වෙන බලු සංඛාරයක් අපිට ගොඩනඟලා, අපිට බලු කර්ම ශක්තියක් අපේ කර්ම භවයට ගොඩනැඟිලා තැන්පත් වුනා නම්, මෙන්න බලු අනන්තරයක්. දැන් බල්ලෙක් වෙලා උපද්දවන්න ආහාරයක් අන්තර්ගත වෙලා අපේ භවයේ නියෙනවා.

Suppose, we have done some unwholesome deeds, which has the potential to give a being of a dog. We have created the kammic energy of a canine being, which is deposited there in our kamma-bhava. Now the nourishment/ necessities/ potential required to become a dog is there in our kamma-bhava.

අන්න, අන්න බලු අනන්තරයක් අපිට නියෙනවා. හැබැයි, දැන් මේක ක්‍රියාත්මක වෙන්න "සමන්තරයක්" එන්න ඕනේ, "සම + අන් + අන්තරයක්!" සමන්තර කියලා කියන්නේ සම + අන් + අන්තර - සමන්තර!

There we have the potential, the ananthara to become a dog. However, we need a 'samananthara'. "Sama (equivalent) + an (nourishment/ necessities) + anthara (contained within)"

අන්ත වචනය බෙදෙන හැටි බලාගන්න ඕනේ. **සම + අන් + අන්තරයක්**. “සමාන ආහාරයක්” යම් තැනක හැඳුනාද, අන්තරය එතෙක්ට ඇදලා එනවා. ඔන්න කාරණය!

This is how the word is divided. When surrounded by equivalent nourishment/ necessities (appropriate conditions are met) the ananthara draws in and actualizes its potential.

දැන් මරණාසන්න මොහොතක් වෙනකොටම කියමුකෝ අපි, අපේ නිඛිච්ච කර්ම ශක්තියත් ගෙව්ලා. දැන් බල්ලෙක් වෙන්න හේතු වෙන අපේ පාප කර්ම ශක්තිය අපේ භවයේ, අර කර්ම භවයේ තියෙනවා.

Suppose there's a person in his death bed. The kammic energy of the ongoing being is exhausted. With the kammic energy formed by unwholesome deeds, the conditioning to become a dog has already been established, and waits in the kamma-bhava.

දැන් අපිට අවසාන මොහොතේදී බලු අදහසක් එහෙම ආවොත් හරි, කවුරුහරි ඇතිකළොත් හරි, අන්ත **“සම අන් අන්තරයක්”** ගොඩනැගුනා. සම ආහාරයක් ගොඩනැගුනාද, අන්තරය ඔතෙක්ට **සම්බන්ධයි! ගතියට ගතිය සම්බන්ධයි! අන්ත ඇදලා ආවා.**

Now at the last moment, the person gets a dog like idea, or someone facilitates such a thought, there comes the ‘samananthara’. The necessary conditions are available now, for the ‘ananthara’ to draw in. When the gathi (characteristic traits) are in match with each other, the ‘ananthara’ draws in and actualize.

ඇදලා ආපු ගමන් මොකද වෙන්නේ? අන්තර - සමන්තර ප්‍රත්‍යය දෙකෙන් උප්පත්තිය ලබනවා, බලු උප්පත්තිය. ඔන්න අන්තර - සමන්තර එක්වෙන හැටි! දැන් හොඳ දෙයක්, මං තව එකක් පෙන්වන්නම්.

Once that happens, with ‘ananthara and samananthara’ as the condition, the being of a dog actualizes. I will also point out one more interesting thing.

ගොයම් ගහක් හිටවපුහාම, ගොයම් ගහේ බීජයට ආහාරයක් අන්තර්ගත වෙනවා ජාතිය බෝ කරගෙන යන්න. මතු ගොයම් ගහක් හටගත්වන්න අවශ්‍යය කරන ආහාරයක්, ගොයම් බීජය හෙවත් වී ඇටයේ තැන්පත් වෙනවා.

Take the example of a paddy seed. The paddy seed contains the nourishment/ necessities inside the seed to allow the reproduction of their kind. The paddy seed contains nutritive tissue in the seed leaves.

“අන් අන්තර” වුනා, අන්ත අන්තරයක්. දැන් ඉතින් මොකද වෙන්නේ? මේක පැළ වෙන්න නම්, මේකට සමාන ආහාරයක් අන්තර්ගත වෙන්න ඕනේ කොයි වෙලේ හරි.

‘An, anthara’, the nutrients/ necessities are contained within the seed. In order for the potential of this paddy seed to actualize, a matching nutrients/ necessities has to accompany.

දැන් “සම අන් අන්තරය” නියෙනවා, කුඹුර මඩවලා, ඔක්කෝම කරලා, මඩට ගහනවා වී ඇටය. ගහපු ගමන් මඩේ නියෙනවා සම අන් අන්තරය, අනන්තරය එතෙත්ට ගියා.

The samananthara is there in the paddy filed, after muddying and everything, the seeds are inserted inside the mud. The mud has the ‘samananthara’, the ‘ananthara’ went there.

අන්ත, අනන්තරයි සමනන්තරයි දෙක කළවම් වෙලා වී පැළය නැමැති, ආන්ත නැගලා ආවා. ඔන්ත අනන්තර සමනන්තර ප්‍රත්‍යය දෙකෙන් තමයි යමක් නිෂ්පාදනය වෙන්නේ කිවුවේ ඔන්ත ඔකයි! දැන් කොච්චර පැහැදිලිද!

The ‘ananthara’ and the ‘samananthara’ in combination allows the paddy seed to sprout and grow in to a plant. Something is produced with the ‘ananthara and samananthara’ as the condition. How clear it is, now?

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): ගිණි කූරක් ගැහුවත්, ඒත් ඒ වගේ නේද? (ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔව්, ඒකත් ඒ වගේ! එකක අන් අන්තරය නියෙනවා, අනිකේ සම අන් අන්තරය නියෙනවා. ඒ අනන්තරයට සමනන්තරය එකට වැදුනහාම ගින්න නැමැති බිහිවීම වෙනවා.

A listener: The lighting of a match stick is also similar, isn’t it?

Waharaka Thero: Yes, that’s also a similar process. One thing has got the ‘ananthara’ the other has got the ‘samananthara’. When the ‘ananthara’ gets in to contact with the ‘samananthara’, the fire comes in to being.

අනන්තර – සමනන්තර ප්‍රත්‍යය දෙකෙන් සිද්ධ වෙන්න ඕනේ. ඉතින් යමක්, අනන්තරයක් නැත්නම් සමනන්තරයක් විතරක් තිබ්ලා කරන්න බැහැ! දැන් “න + අන් + අන්තරික” කියලා එකක් නියෙනවා.

The ‘ananthara and samananthara’ conditions, effect these. The effect will never be actualized with only the ‘ananthara’ or with only the ‘samananthara’. There one more thing called, “na + an + antharika”.

අන්ත, අර ආහාරයක් අන්තර්ගත වෙන්න අවශ්‍යය නැති කර්ම කොටසක් නියෙනවා, ඒකට සමනන්තරයක් ඕනේ නෑ! “න + අන් + අන්තරික – ආනන්තරික”,

These are the type of kamma which does not require any nutrients/ necessities to be included to actualize. “na (not) + an (nutrients/ necessities) + antharika (contained within) = ānantharika”

අන්ත ආනන්තරික වලට, මතුවට අපිට සිතිවිල්ලක්, මොනවා තිබුණේ නැත්නම් හරියන්නේ නෑ අප්‍රායටම යනවා කිවුවේ ඒකයි.

For ānantharika kamma, we don’t need any thought or anything to provide a ‘samananthara’ to actualize (unconditionally actualized). That’s is why it’s said that, someone who has committed these ānantharika kamma will definitely go to the hell.

අන්න, එනකොට කරපු කර්ම ශක්තියේ බලයක් තියෙනවා මතු ගොඩනඟාගෙන ඉන්න. ඒ ආනන්තර්කය අපි ගොඩනඟලා දෙන එකක්, උපක්‍රමයක් ඕනේ නෑ, **ඒක ඒකෙන් ම ගොඩනඟනවා. ඒ තරම් ශක්තිය බලවත්!**

That particular kammic energy so powerful, it will create its own nutrients/ necessities to allow those to actualize. No one has to create the conducive surrounding, or anything.

ඒ කර්ම ශක්තිය මතු ගොඩනඟාගෙන ඒක පහල කරන්න බලවත්! අපාය නැත්නම්, අපාය හදාගෙන ගිහින් දානවා. අන්න එහෙම එකක්! ඒකට කියනවා, ආනන්තර්ක කර්ම.

If the hell is not there, such kamma will create the kamma and drag the perpetrator down there. These kamma will definitely actualize, that sort of a thing. These are called 'ānantharika kamma'.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): දැන් එනකොට ස්වාමීන් වහන්ස, බද්ධ වෛරයක් හදාගන්නහමත්, ඒකේ ගැඹුරුතාවය වැඩි තරමත් එක්ක මේ ක්ෂණිකව එන්නේ ඒකයි? (ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒකයි එන්නේ. ඒක - ඒක වේගේ වැඩියි.

A listener: Then Venerable Sir, when we incur aversion, since its magnitude is high, the matching 'ananthara' is drawn in instantaneously.

Waharaka Thero: That's the thing, that kammic energy flow is so strong.

ශක්තිය වැඩි කරනවා, ඒකටම ඇදලා එන්න. අන්න "සම අන් අන්තරය" ට "අන් අන්තරය" එනවා කියන්නේ, දැන් අපි මෙහෙම හිතමුකෝ, යම්කිසි මනුස්සයෙක් ඉන්නවා අපිට හිතවත්. එයාගේ වැරදි එක එක්කෙනා කියනවා.

The energy is amplified to allow a whole range of 'ananthara' to be drawn in. Suppose there's a person that we are fond of. Others come and tell you tales about him.

අපිට මොන මොනවා හරි කිවුවාට අපි ගණන් ගන්නේ නැතුවත් ඉන්නවා. අර හිතවත්කම නිසා අපි ගණන් ගන්නේ නෑ. යම් මොහොතකදී ඔහු කෙරෙහි ලොකු අහිතවත් කමක් අපිට හටගන්නා කියමු යම් හේතුවකින්, අන්න සමනන්තරයක් ආවා! Whatever the wrongdoing they talk of, we really don't mind because of the strong fondness. However, for some reason we get angry with this person, there originates a 'samananthara'.

"සම අන් අන්තරයක්" ලං වුනා. දැන් මතක් වෙනවා, "ඕකාගේ හැටි නම් මට දැන් ඉස්සර ඉදන් මං ගණන් ගන්නේ නැතුවාට, ඕකාගෙ හැටි මෙහෙමයි. මට ඕක තේරුණා. අහවල් කාලේ මට මෙහෙම කරලා තියෙනවා, මේ මේ විදිහට කරලා තියෙනවා..."

A 'sama an anthara' came by. Now we'll remember whatever the bad things the others told about the person. Now we come to think that he might have done bad things even in the past, although we didn't pay much attention.

දැන් ඇදලා එනවා ඔක්කෝම! තේරුණා නේ ඇදලා එන හැටි? එහෙනම්, සමනන්තරය හැදුනහමයි අනන්තරය ඇදලා එන්නේ. දැන් ඔය වෙලාවෙදී ආයි සැරයක් මොකද

වෙන්නේ? “වැරදීමක් මට වුනේ, උඟ් නෙමෙයි මේක කරලා තියෙන්නේ... ගෙහි! මං ඕකට බැන්නා නෙ මෙව්වර කල්! ඕකාට මෙහෙ...”

Now all those gossips we heard earlier comes right in to our focus. When the ‘samananthara’ is formed only, the matching ‘ananthara’ draws in. Now after some time, if we realize that it was all a misunderstanding, we might come to repent doubting and blaming that person.

ආත්ත ආසී සැරයක් අනික් අතට හිටියා. “මොනවා කිවුවත් උඟ් මට මෙහෙම උදවු කරලා තියෙනවා, අරෙහෙම කරලා තියෙනවා..” දැන් අනික් පැත්තට එනවා. දැන් ඔහු කෙරෙහි හිතවත් වුනා නම් ඇදලා එන්නේ, ඔහු කරපු හොඳ හරිය විතරයි.

Now an opposing ‘samanathara’ is in effect. Now we might come to think that, despite whatever said and done, this person has helped me a lot. While we are in an amicable relationship, all that comes to our mind is, all the good things he has done for us.

මෙන්න මේ නිසා අපි මෙන් හිතක් වඩනකොට, අපිට සමනන්තරයක් හැදෙනවා, “සම අත් අන්තරයක්” හැදෙනවා. අත්ත එනකොට මොකද වෙන්නේ අපිට? **ලෝක සත්වයා කෙරෙහි මෙහි හිතක් පහල කරපු ගමන්ම ලෝකයා කරපු හොඳ වැඩ මයි අපිට හිතට එන්නේ.**

Similarly, when we are practicing metta, there originates a certain ‘samananthara’. What happens is, while we are practicing metta towards all the worldly beings, we come to think only of the good things they have done.

ලෝකයා කරපු නරක වැඩ අපිට සාපයට හිතට එන්නේ නෑ! ඒ නිසා අපිව දවන්නේ නෑ! “මොනවා කරලා තිබුණත් පවු අනේ, ඕකා නොදන්නා කමට නේ කළේ!” අත්ත එහෙමීම ම අදහස් එනවා. මොකද, අර කරපුවා සාප කරන විදිහට අදහසක් හිතට එන්නේ නෑ.

The bad things that they have done, won’t come to our minds, and consequently we won’t be cursing anybody. Whatever bad things they may have done, we’ll come to think that they were committed because of their ignorance and make peace with it.

(ශ්‍රාවක මහතෙක් ප්‍රශ්නයක් අසයි, පැහැදිලි නැත)... (ස්වාමීන් වහන්සේ): අත්ත හරි, අවශ්‍යය දේ පණිනවා! දැන් අපි ගත්ත සිතවිලි, අරගන්න අදහස් වලින් ඒකට හේතු වෙන කර්ම, කර්ම පඨයක් වෙන්න කරලා එහෙම තිබුණා නම්, ඒ වෙලාවේදීම ගොඩනැගෙනවා, තමන් විසින් ගොඩනගා ගන්න සමනන්තරයට අර අත්තරය එකතු වෙනවා.

A listener: <inaudible>

Waharaka Thero: Had we done any kamma and became a ‘kamma-patha’ (a fully pledged course of action/ kamma) in the past, according to the thoughts that come to our mind in the present and the resultant ‘samananthara’ formed, the ‘ananthara’ gets connected.

එකතු වෙලා, අනන්තර – සමනන්තර ප්‍රත්‍යය දෙකෙන් ගොඩනගනවා අවශ්‍යය කරන පරිසරය, එන්න එන්න බලවත් වෙනවා, අන්න ඒකයි. ඕක තමයි කියන්නේ **අක්ක-මක්ක ප්‍රත්‍යය** තුළින් බලවත් වෙනවා, **ආසේවන ප්‍රත්‍යය** තුළින් බලවත් වෙනවා, In connection, the ‘ananthara’ and ‘samananthara’ as the condition, the conducive surrounding gets stronger. With the mutuality-condition (annamanna-prathya) it gets stronger. With the repetition-condition (āsevana- prathya) it gets stronger.

දැන් මැරෙන්න ඉස්සෙල්ලා ඒ එනවා නම් එහෙම, අපි හිතමුකෝ කර්ම ශක්තියේ අවසානය නම් ඇවිදිත් නිබුණේ, ඔන්න ඔය වෙලාවේදී ඇදලා එන කර්ම බලවේගය, අර අපිට ආපු ගොඩනැඟීමට ආපුවා අපි එවෙලේ වර්ධනය කරනවා. Now just before the death, suppose the kammic energy flow is approaching its end, the kammic energy that is to be drawn in will be facilitated by the amplifying the ‘samananthara’.

ඕකට කියනවා, **යළි යළි හිතනකොට ආසේවනය කරනවා – “ආසේවිතය – භාවිතය – බහුලිකෘතය” කිවුවෙන් ආසේවන ප්‍රත්‍යය මුල් කරගෙන. ආසේවනය කියන්නේ යළි යළි සේවනය කරනවා.** When we think of something again and again, repetition-condition (āsevana- prathya) is fulfilled. “Associate-practice-perfect” meant the same thing, about the repetition-condition (āsevana- prathya). Āsevanaya means associating repeatedly.

එනකොට බලවත් වෙනවා. අන්න, බලවත් වෙලා මැරෙන්න දවස් ගණනක් නියලා, කර්ම, කර්ම නිමිති, ගති නිමිති ආදියෙන් ගැලපෙන එකක් මතු වෙලා එනවා. ඕක හිත හිතාගෙන, ආසේවන කර කරා ඉන්නවා. Thus the matching ‘samananthara’ might be in the development for days with appropriate input coming from either of actions (Kamma), any symbol which was conspicuous during the performance of the action (Kammanimitta) or characteristic symbol of the place in which one is bound to be reborn (gatinimitta). This will be repeatedly thought of.

ආසේවනය බලවත් වෙලා, බලවත් වෙලා යනකොට, ගෙනාපු කර්ම ශක්තිය දැන් ගෙව්ලා අවසාන වෙන්න ඔන්න මෙන්න කියලා නියෙනකොට, ඒ මට්ටම ඉක්මවා ගිය ගමන් ම චුන වෙන්න ඕනේ! චුන වෙච්ච ගමන්ම, ආත් උපාදාන වෙච්ච එක තමයි ඇදලා ආවේ! With the repetition becoming stronger, and the kammic energy flow also approaching its end, once it’s fully depleted, the chuti (decease) has to effect. Just after the chuti, what’s drawn in is what that has already been drawn in closer (upādāna).

(ශ්‍රාවක මහතෙක් ප්‍රශ්නයක් අසයි, ස්වාමීන් වහන්සේ ගේ පිළිතුර): ඔවු, ප්‍රේත වෙන්න හිටපු එක්තරා උපාසක මහත්මයෙක්, එතනින් ගලවලා බඹ ලොවට වෙනකන් යවපු හැටි එක තැනක නියෙනවා. ඔව්, අන්න ඒකයි, එතෙන්නටත් යැවුවා, ඉතින් ඉවර කළේ නැත්තේ මොකද? A listener asks a question.

Waharaka Thero: There's the story about a lay person who was supposed to go to the Pretha (ghost) world, was sent to the Brahma world by Venerable Sariputta and the Lord Buddha questioned why the last bit had not been completed.

අන්න ඒකයි කියන්නේ! ඉතින් අනන්තරය - සමනන්තරය මතු කර දෙන්න පුලුවන්! ඒක ප්‍රයෝග සම්පන්නියක්. හැබැයි, සියල්ලන්ටම මතු කරන්න බෑ! තමන්ගේ බලය වැඩිනම් එහෙම කරන්න දේකුත් නෑ!

This is the point. The 'ananthara' and 'samananthara' can be induced by appropriate tactics. But not anybody can do that. And also if the force of the kammic energy incurred is so powerful, then also it will not be possible to induce 'ananthara' and 'samananthara'.

අනන්තර බල වැඩි නම් එහෙම, අන්න ඒකයි! ඒ නිසා ඒ යම්කිසි විදිහකට කෙනෙකුට ප්‍රයෝග සම්පන්නිය උපයෝග කරගෙන, හේතු වාසනා නියෙන කෙනාට අරවගේ වැටෙන තැනකින් ගොඩගන්නත් ක්‍රමයක් තියෙනවා.

If the 'ananthara' is overwhelming, that is. A person who has causal eligibility (hetu-wāsanāwa), utilizing appropriate tactics, may be saved from imminent danger like the person we just talked of.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): අනන්තර බල වැඩි නම් සමනන්තර එන්නේ නෑ? (ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒකයි! ඉතින් අනන්තර කොච්චර බලවත් කළත්, ආනන්තරික වලට අනන්තර බලවත් කරන්න එකක් නෑ!

A listener: If the 'ananthara' is overwhelming, the 'samananthara' can't be induced.

Waharaka Thero: Yes. No 'ananthara' will be more powerful than an 'ānatharika kamma'.

ඒක ඔක්කෝම අභිබවාගෙන ගිහිල්ලා, අර සමනන්තරය බලවත් කරන්න බෑ අනන්තරය බලවත්! අනන්තරය ඇදලා එනවා එතෙක්ට. අන්න ඒකයි, සමනන්තර බලවත් වෙනවා. සමනන්තරය ආවේ කොහොමද, හොඳද, නරකද, ඒ අනුව තමයි යන්නේ.

It is impossible to fortify the 'samananthara' to exceed the 'ananthara' here. It is so powerful. The 'ananthara' draws in.

That's the thing, based on the 'samanathara' if it's good or bad, the matching 'anathara' draws in.

(ශ්‍රාවක මහතෙක් ප්‍රශ්නයක් අසයි - පැහැදිලි නැත, ස්වාමීන්වහන්සේ ගේ පිළිතුර) : නෑ! මෙන්න මේකයි වෙන්නේ, ඔය කරන කර්ම බලවේගය මොනවායින් අපිට ඇදලා ආවත්, මේකත් හරි වැදගත් තැනක්.

A listener: <Inaudible>

Waharaka Thero: This is what happens. This is an important point. The kammic energy from wherever it's coming,

දැන් අපි හිතමුකෝ පාපකර්ම කරපුවා, හතර අපාගත වෙන් කරපු පාපකර්ම අපි කරා ඇදී ඇදී එනවා. ඇවිදිලේලා ඒකට කරන්න පුලුවන් මොකද්ද? **“කම්මා විපාකා වත්තන්ති”** – අපි කරපු කර්මයකට අපිට විපාකයක් ගොඩනගලා දෙන්න පුලුවන්.

Let's suppose, kamma that has the potential to result in a birth in hell realms, would have drawn in. "Kammā vipākā vattanti." Kamma-result proceeds from kamma.

එහෙනම්, විපාක වශයෙන් අපිට ගොඩනගන්නේ පසුතලයක්. ඇහැයී - රූපයයි, කනයි - ශබ්දයයි, දිවයි - රසයයි, නාසයයි - ගන්ධයයි, ශරීරයයි - ඵොට්ටබ්බයයි, මනයි - ධර්මයි කියන ඔන්න ඔවා තමයි විපාක වලින් ගොඩනගලා දෙන්න පුලුවන්.

What's formed as the kamma-result is the background. The eye and visual objects, the ear and sounds, the tongue and flavors, the nose and odors, the body and touches, the mind and mental objects are formed by kamma-results.

ඒකේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වක්ඛු විඤ්ඤාණ, සෝත විඤ්ඤාණ, ඝාත විඤ්ඤාණ, ජීවිහා විඤ්ඤාණ, කාය විඤ්ඤාණ, මනෝ විඤ්ඤාණ කියන පව්චේජාත වශයෙන් පුරේජාතව අර ටික කර්ම ශක්තියෙන් ගොඩනගලා දුන්නහම, ඒ ටික මතු වෙනවා.

As a result of that the eye consciousness, ear consciousness, nose consciousness, tongue consciousness, body consciousness, mind consciousness has post-occurrence, originating based on the above pre-existent lot, that came as a result of the kammic energy.

“කම්මා විපාකා වත්තන්ති” – අන්න ඒක සිද්ධ වුනා දැන්. කර්ම, කර්ම නිමිති, ගති නිමිති වශයෙන් ආවේ විපාක. “විපාකෝ කම්ම සම්භවෝ” කියන තැන ආයි යෙදෙන්න ඕනේ. අන්න අර මරණාසන්න චිත්ත වීථියයි කිවුව එකේ තමයි ඒක යෙදෙන්නේ.

“Kammā vipākā vattanti” (Kamma-result proceeds from kamma). That occurred. Kamma-results came in the form or kamma, kamma-nimiti, gathi-nimiti. “vipāko kammāsambhavo” (Kamma-result gives rise to kamma). Now this happens in the terminal thought process.

විපාකය කර්ම සම්භවයක් බවට පත් කරනවා. අන්න, විපාක චිත්තය තමයි අර අපි ඉස්සෙල්ලා කිවුව අර “අතීත භවාංග, භවාංග චලන, භවාංග උපච්ඡේද” ගිහිල්ලා, “පංචද්වාරාවජ්ජන” ගිහිල්ලා, “සම්පට්ච්චන, සංතීරණ” ගිහිල්ලා, “වොත්තපනයට” ආව අවස්ථාවක් ගැන කිවුවා නේ,

Kamma-result gives rise to kamma. The Kamma-resultant terminal thought process, starting from Atiita bhavānga, bhavānga calana, bhavānga upaccheda, sampaticchana (receiving the object), santirana (investigating the object), comes to the stage of votthapana (determining the consciousness).

අන්න **“වොත්තපන”** කියන අවස්ථාවට ආපුහාම, ඔන්න ඔතනයි අපිව අපායෙන් බේරන තැන! අපි ලඟ යථාවබෝධයෙන් ලන් ප්‍රඥාව වැඩිලා තිබුණා නම්, සංපට්ච්චන, සංතීරණ – සංතීරණය කියලා කියන්නේ විපාක තීරණය.

When the stage of votthapana is reached, it's only there one can be saved from hell if he has acquired the wisdom coming understanding Dhamma. Santirana means the decision of the kamma-result.

ඔව්, විපාක තීරණයෙන් ආප්‍ර එකට අනුව අපි ගන්න තීරණය දෙවෙනි වතාවටයි ජවන වලට යන්නේ. අන්න, ජවන වලට යන්න ඉස්සෙල්ලා වොන්තපන කරන ස්ථානයේදී තමයි ඒවා තීරණය කරන්නේ.

Based on the decision of the kamma-result, we take our decision and that will go to the javana (impulsion) stage. Before the javana, in the stage of votthapana the decision will be taken.

අන්න, වොන්තපන කරනකොට අපි ලග ප්‍රඥාව වැඩිලා තිබුණා නම්, අපි කොයි වෙලාවක වත් වැරදියට වොන්තපනය, ජවනය ක්‍රියාත්මක කරන්න තීරණයක් ගන්නේ නෑ! අන්න ඒකයි.

When the stage of votthapana is reached, if the wisdom is grown, the votthapana would never take a decision to activate the javana.

දැන් අපි හිතමුකෝ මෙහෙම දෙයක්, හොරෙක් ඇවිදිල්ලා අපේ කෙහෙල් කැණක් කපන්න හදනවා අපිට ජේනවා. දැන් මේ අපි හිතමුකෝ අපි බලාගෙන හිටියා කියලා මෙහෙම දෙයක්.

Suppose, we see a thief coming in to steal a hand of bananas. We get to see the thief trying to cut it off. We are observing what's going on.

හැමදාම කෙහෙල් කැනක් හිටවනවා, කෙහෙල් කැන කපාගෙන යනවා නම්, දැන් ඒ මනුස්සයා, ගොවියා මොකද කරන්නේ? හොඳටම තරහෙන් **“මේ සැරේ අහු වුනොත් ඕකා ගහ මුල බාවනවා”** කියලා පොල්ලක් අරගෙන රැකලා ඉන්නවා ගහ මුල, කොහේ හරි ඉන්නවා.

Suppose the person in the death bed is a farmer who cultivate the banana plants, but this thief always steals the bananas. He is furious and with a wooden club in his hand, he awaits the thief with the intention of catching him and killing him.

“හැබැයි මට අහු වුනොත් නම්, කැලි තියන්නේ නෑ ඕකාගේ!” ඔහොම කිය කියා ඉන්නවා. අපි හිතමු, දැන් මේක තිබ්ලා මේ මනුස්සයා මැරෙනකොට, ඕක බලවත් වෙලා තිබ්ලා, ඕක ඇදුනා කියලා.

He curses the thief promising not to spare him. Suppose the dying person has been thinking this and at the time of death, it became prominent and this came to the terminal thought process.

අන්න, **“කම්මා විපාකා වන්නන්තී”** වගයෙන් ඔහු කියපු - කරපු දේවල් වලට විපාක වගයෙන් මරණාසන්න මොහොතේ ඔහු එක්තරා හීනයක් දකිනවා. හැබෑ හීනයක්! ඔහුට ජේනවා කෙහෙල් කොටුව මැව්ලා. අන්න, ගනි නිමිත්ත පහල වෙන හැටි!

In line with "Kammā vipākā vattanti" (Kamma-result proceeds from kamma) as kamma-results to what he has said and done, he sees a dream at his death bed. He sees the farm land as if it's really out there. That's how the gathi-nimitta comes in to picture.

කර්ම - කර්ම නිමිති පහල වෙන හැටි. අන්න, ආත් ඒකයි එන්නේ - කෙහෙල් කොටුව පේනවා. දැන් මෙයාගේ අදහස සැකය හැම වෙලේම. "කොයි වෙලේ හරි ඇවිදීන් කෙහෙල් කැන කපාගෙන යයි!"

How kamma, kamma-nimiti comes in to the picture. The farm land is seemingly out there. He is anxiously waiting for the thief to come in at any time.

දැන් මේ සැකය මතු වෙනවා මෙනෙදී. මතු වෙලා බලනකොට, කර්ම ශක්තියෙන් පොල්ලකුන් පැත්තක මවලා. දැන් මරණාසන්න මොහොත, එයා දන්නේ නෑ මැරෙන්න එන බව. වටපිට බල බලා හොරෙක් එනවාත් පේනවා.

Incidentally while awaiting the thief to come in at any time, a wooden club also come to appear from a side and he is fast approaching death, without his knowledge. The thief does come in.

"ආ, එනවාද? වරෙන් අල්ලගන්න. දෙන්නම් වැඩේ!" දැන් මිනිහා දන්නේ නෑ මිනිහාගේ ඇඟෙන් නෙමෙයි යන්නේ, ඇඟ බුදි. මනෝමය කයකින් අර පොල්ල පේනවා, පැනලා ගන්නා පොල්ල, කැරකිලා කැරකිලා මිනිහා යනවා.

He gets excited and picks up the wooden club with a meta-physical body and goes behind the thief with the intention of killing him. He doesn't know that he is not going with the physical body.

දැන් මොකටද යන්නේ? අරකාට හොදට ගහන්න! අර එන මිනිහා කවුද? මනෝමය එකෙක් මයි ඒකාත්. ඒකාත් තමාගේ ම ගති රුව. අන්න ඒකයි, භවාංගය තුළින් ඇති වෙලා හටගන්න එක නේ මේ තියෙන්නේ.

Now why he is going? To beat that thief good. Who is this thief? He too is fabricated mentally. He too looks like the same person, because that too came out of the bhavānga.

ඔව්, ඉතින් මේ වලනය වෙලා මෙනෙත් පැනගන්න ගමන් ම ආන්න අතනින් චූන චූනා! දැන් මෙයා යකෙක් වෙලා. මොකද? පොල්ලක් අරගෙන, දත්මිටි කාගෙන මෙයා යනකොට, ගති ලක්ෂණයට ගති රුවක් මතු වෙලා පැනලා ඉවරයි.

Once he moves out from his resting position, the decease takes place. Now he has become a demon. Because while he was leaping forward to kill that other man, with a wooden club in the hand, grinding and clenching teeth. Thus the characteristic appearance (gathi ruwa) has changed according to the characteristic traits.

දැන් ආපහු එන්න බලනකොට, ආපහු පේනවා මළ මිණිය! එන්න විදිහක් නෑ. දැන් ඉතින් මොකද කරන්නේ? අර අර පොල්ල අතේ තියාගෙන දුවනවා අරකා හොයාගෙන. දැන් මිනිහාගේ මේ මුලාව යම් තරමක් නම්, ගිහින් බලනකොට ඒකා නෑ එනන!

Now, when he looks back he sees the corpse. But can't return. So what does he do, he chases that other man with the wooden club in his hand. He sees the man, chase him, but now he is not there.

ඊට පස්සේ බලනකොට ජේනවා අනික් පැත්තේ කෙහෙල් වත්තක්. "යකෝ අර පැත්තේ නේ, පොල් කඩනවා මේන් අර එහා පැත්තේ!" දැන් මේකා මේ වත්තට ආසාවෙන් නම් හිටියේ, ඊට පස්සේ උග්‍ර ලැහැස්ති වෙනවා **ඒ වත්තේ "ගෙවලයෙක්" කියලා අපි දැන් "ගෙවල යකා" කියලා කියනවා.**

Then he sees the farm land on the other side. He sees that man plucking tea, coconuts. This person who has died, was so in love with his estates. Now he becomes a dweller there, remaining there to protect his beloved estates.

දැන් උග්‍රට ජේනවා මැව්ලා අනික් පැත්තේ ගහක පොල් කඩනවා අර හොරා ගිහිල්ලා. ගන්නවා දඩි - බිඩි ගාලා මේ පැත්තෙන් පැනලා, අරහෙන් පැනලා, දුවනවා නිව්වී නැකුව, දැන් අර ගහ වටේට කොටු කරන්න. ගිහිල්ලා බලනකොට මිනිහා එතන නෑ! "කොහෙද යකෝ මු ගියේ?"

He sees that man among the coconut trees, he leaps suddenly to catch him, sprinting around the trees, but the thief has disappeared. He asks, where has this thief gone?

තව ටිකක් හොයලා බලනකොට ඇහෙනවා ගේ පිටිපස්සේ - පිටිපස්සෙන් කුස්සිය පැත්තෙන් රිංගනවා ගේ කඩන්න. එහෙම එකක් ජේනවා. "ආං අරු අර පැත්තෙන් ගේ කඩන්න යනවා" දැන් දුවගෙන එනවා පණ නැහැගෙන උග්‍රට ගහන්න, ඒ පැත්තෙන්.

A few moments later, he hears from the backside of the house. The thief enters through the kitchen to rob the house. Now he runs with all his might, to catch and beat the fellow.

බලනකොට උග්‍ර එතන නෑ. "යකෝ කොහේ යනවාද මේකා?" දැන් මතක නෑ ඉස්සෙල්ලා ටික මතක නෑ! එවලේ එවලේ මතකයි, හරියට ඉතින් ඔය පිස්සුව තමයි දිගටම. **වත්තේ සැරි සර සරා, දැව් දැව්, තැව් තැව්, කොච්චර හරි අරුට පොල්ලෙන් ගහන්න පන්නනවා!**

Alas, he is not there also. He only remembers that moment, recalls nothing of the previous disappearances. Only remembers what happened immediately before. This frenzy continues. Incessantly moving around, burning inside and lamenting all the while, just to catch the thief and beat him good.

දැන් බැරි වෙලා හරි ගැහුවා නම් එහෙම, ඒ එහෙම එකකුත් ඕකේ නිබුණා නම්, ඊලඟට මිනිහාට නැඟිලා එනවා ඒ සැකයක්, "දැන් අරු කොයි වෙලේ හරි රැකලා මටත් ගහයි, මාත් පරිස්සම් වෙන්න ඕනේ!"

If he were to beat the fellow, if that too is included in this madness, he'd think that the other fellow might be hiding somewhere to catch him and he now becomes much more worried.

දැන් ඔය අදහසින් ඉන්නකොට, මිනිහා හැම වෙලේම වටපිට බල බලා යනවා. කර්ම ශක්තිය ක්‍රියාත්මක වෙනවා, ඒ ජාතියේම එකෙක් හැදිලා කොහේ හරි පොල්ලකින් ගහන්න මුට! දන්නේ ම නෑ වැදුනා පොලුපාර! අද්දගෙන වැටෙනවා,
With these ideas, he's always on the guard, worrying all the time, checking his every step. The kammic energy flows. A similar one appears with a club in the hand, leaping in to beat him. He gets hit, falls down dead.

කර්ම ශක්තියෙන් ගොඩනගන කර්මජ ශරීරය නිසා ආයි පණ එනවා. **ඉතින් ඉවරයක් නෑ ඕක. ඔන්න ඔය වගේ විසාල අරගලයක් තමයි ඔය යක්ෂ ලෝක වල තියෙන්නේ.**

With the kammic energy, the kammic body gets life again. Endlessly, these conflicts go on and on. Likewise, there is great hostility surrounding the demonic realms.

ඔය ගති මිදෙන්නේ කවද්ද? දැන් අපිට කිවුවොත් අපේ නියෙන යම් ගති ලක්ෂණයක්, "ඕක හොඳ නෑ, ඕක අත්හැරගන්න" කියලා, කීදෙනෙක් ගෙන් එක්කෙනෙක් පිළිගනී ද? "අවංකව ම අන්ත තමයි කිවුවේ, එයා මට හිතවත්ව කිවුවේ, මං ඒක අත්හැරගන්න ඕනේ!" එහෙම කියලා පිළිගන්නේ කීයෙන් කී දෙනාද?

When would they get relived from these character traits. Now if somebody in good faith, instructs us to abandon some bad habit that we have, how many of us accept the instruction amicably and do the needful.

(ග්‍රාමක මහතෙක්): ඒක නිසා තමයි ස්වාමීන්වහන්ස, **ආනාපානසතිය කරන්න කියන්නේ!** (ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒකයි කියන්නේ. අකුසල් අයිත් කරන්න. එතකොට තමා විසින් ම ඒක දැනගෙන, තමාම ඒක කරගෙන යනකොට, ඔන්න ඔතනදී අපිට තීරණයක් එනවා.

A listener: That's why we should be practicing ānāpānasati.
Waharaka Thero: That's exactly why. We shouldn't be doing unwholesome deeds. When we do this with full knowledge and conviction, we arrive at a decision.

දැන් අපි හිතමුකෝ අර මරණාසන්න මොහොතේ මෙසේ ප්‍රගුණ කරගන්න කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා, එයාට කෙහෙල් කොටුවේ කෙහෙල් කැණ කපන්න යනවා. **"කැඩෙන දේවල් කැඩෙනවා, බිඳෙන දේවල් බිඳෙනවා, වැනසෙන දේවල් වැනසෙනවා, අන්න ඉතින් නිස්සාර දෙයක්. ඉතින් මොනවා කරන්නද?**

Now suppose the dying person happens to be someone who has practiced the ānāpānasati this way. When he sees the thief in the farm land, trying to snatch his banana harvest, he come to think that whatever breaking and perishing, would anyway be broken and perished someday. These things aren't of essence. So what should I do, the thinking goes on.

ඕවා රකින්න ගිහිල්ලා දැවි දැවී, තැවි තැවී මං රකින්න යන්න ඕනැයි? ඔහේ කපාගෙන ගියාවේ!" දැන් කර්ම නිමිත්තට පුලුවන් වුනාද ගෙනියන්න? බෑ නේ! අන්න බේරෙන තැන. හතර අපායෙන් නිදහස් වෙන්නේ ඔහොමයි ආර්යය පුද්ගලයා!

He thinks that trying to safe guard them would only burn his heart with anger and lamentation. Let the fellow take whatever he needs. He thinks this way. The kamma-nimitta failed to drag the noble person down to the hell. This is how a sothāpanna escapes the hell realms.

(ශ්‍රාවක මහතෙක්): ඒ කියන්නේ භාමුදුරුවනේ එක දිගට අනිච්ච, දුක්ඛ, අනන්ථ ම සිහියේ නියාගෙන ඉන්නකොට අර හැම සිතීවිල්ලකට ම ඕක එනවා.. (ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒකයි, එයා දකිනවා ලෝක තත්ත්වය.

A listener: That means, Venerable Sir, we should be contemplating anicca, dukkha, anatta constantly. And when this is perfected this thinking pattern comes up every appearing thought.

Waharaka Thero: Exactly. He sees the state of the world as it is.

“මේ ලෝකේ හැටි! ලෝකේ කියන්නේ මෙහෙම තමයි. මේකේ දැවී දැවී, ගැටී ගැටී ගියොත් මටත් සිද්ධ වෙන්නේ කවදා හරි මේ තරඟයට, පොරේට බැහැලා, අර මස් කටු වලට පොරකන බල්ලෝ වාගේ, මස් කැටි වලට පොරකන උකුස්සෝ වාගේ,

This is the state of the world. The world has these characteristics. If I am to keep burning, keep struggling, I too would have to get in to this madness and to fight with each other like dogs fighting over a bone, like eagles fighting over of a piece of meat.

ගහගෙන - මරාගෙන - කා කොටාගෙන, මේකෙම දැවී දැවී, තැවී තැවී ඉන්නයි මටත් සිද්ධ වෙන්නේ. මේවා හරියට මේ බල්ලන්ගේ තියෙන මස් කටු වාගේ තමයි මේ ලෝකේ සම්පත් කියන ඒවා. මේවා කොහොමද සැනසිල්ලක් ලබා දෙන්නේ? මට කවදා හරි මේවායින් අහක් වෙන්න ඇත්නම්!”

Fighting, beating, killing, burning inside, lamenting would what I inherit in the end. These materialistic riches are nothing but bones given to dogs. They would never appease me. Would I ever be able to escape this ordeal?

ඔන්න ඔය හැඟීම ආපු තැන් පටන් එයා ගෙනියන්නේ ඒකේ “සෝත ආපන්න” නැත්නම් ආපස්සට ගෙනියනවා මිසක් ආපසු අර සසර පැත්තට ගෙනියන්නේ නෑ! (ශ්‍රාවක මහතෙක්) : ඒ කියන්නේ භෞතික දේවල් වල ඇලීම් ගැටීම් වලින් අඩු වෙනවා...

Once this idea kindles, he has come to the right course, ‘sotha ānpanna’, he would be going upstream, against the current of the samsāra. No more going with the samāric flow.

A listener: Meaning his attachments and conflicts over materialistic things reduce.

(ස්වාමීන් වහන්සේ) : එන්න එන්න අඩු වෙනවා! (ශ්‍රාවක මහතෙක්): භෞතික විතරක් නෙමෙයි, එනකොට ස්වාමීන් වහන්ස අර වොන්නපන අවස්ථාවට එනකොට, ඒ එන්නේ සංඥා ස්කන්ධයද?

Waharaka Thero: They reduce gradually.

A listener: Not only physically, when the votthapana stage is reached, there come the aggregate of perceptions is it?

(ස්වාමීන් වහන්සේ): ඔවු දැන් ඔතනට රූප, වේදනා, සංඥා! සංඛාර කියන එකේදී ජවන සංඛාර ගොඩනැගුණේ නෑ! ජවන සංඛාර ගොඩනැගුණේ ඊලඟට ජවන වලට, සංඛාර අවස්ථාවට එන්නේ. (ශ්‍රාවක මහතෙක්): සංඥාව හැම එකේම, හැම චිත්තක්ෂණයක් පාසාම සංඥාව තියෙනවා.

Waharaka Thero: Yes, here it's only, rupa, vedanā, sagnā. Sankāra is established in the stage of javana (impulsion). Javana stage comes afterwards.

A listener: The perception is there in each thought-moment.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): තියෙනවා තියෙනවා. ස්ඵර්ශ, වේදනා, සංඥා, චේතනා, ඒකාග්‍රතා, ජීවිතේන්ද්‍රිය, මනසිකාර! (ශ්‍රාවක මහතෙක්): අනිච්ච, දුක්ඛ, අනන්ථ සංඥා ගන්න පුරුදු වෙනවා නම්, වෛරයෙන් දෙන්නෙන් අනිච්ච, දුක්ඛ, අනන්ථ සංඥාවෙන්!

Waharaka Thero: It's there. Passa, vedanā, sagnā, cetanā, ekāggata, jiwithendriya, manasikāra (these are the seven *cetasika* that are in every *citta*).

A listener: If we are used to getting the anicca, dukkha, anatta perception derived, votthapana stage would also determine from the same perception.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්න ඒක තමයි කියන්නේ! ඒකමයි ගන්නේ. වෛරයෙන් කෙරුව නැත අපේ ප්‍රඥාව වැඩිලා තිබුණා නම්, ප්‍රඥාව මුල් වෙනවා. එහෙම නැත්නම් මුලාව, අවිද්‍යා - තෘෂ්ණා දෙක මුල් වෙනවා.

Waharaka Thero: That's the thing, it would be determined similarly. If we have developed wisdom, this votthapana stage would be driven by wisdom, or else it would be driven by ignorance and greed.

මෙන්න මෙහෙම ප්‍රඥාව මුල් වුනොත්, වෛරයෙන් කෙරුවට අනුවයි! අවිද්‍යා - තෘෂ්ණා මුල් වුනොත්, වෛරයෙන් කෙරුවට අවිද්‍යා - තෘෂ්ණා දෙකට අනුව - ඇලීම, ගැටීම, මුලා කියන මේ තුනට අනුවයි.

If wisdom is based, the consciousness would be determined by wisdom. If ignorance and greed are based, the consciousness would be determined by ignorance and greed. Or in other words, by attachment, conflict and false impression.

අන්න එහෙම වුනොත් තමයි දුගති උප්පත්තියකට හේතු තියෙන්නේ. දැන් සෝතාපත්ත පුද්ගලයා සතර අපා උප්පත්තියට හේතු නෑ කියන්නේ ඔන්න ඔය ප්‍රශ්නය උඩ. නිස්සාරයි කියලා දැනගෙන, නිස්සාර ලෝකේ මොන හරයක්ද?

An unfortunate birth would be the result, if that were to be the case. This is why it is said that a sothāpanna will not be born in the hell realms. He knows the world is of no essence and he sees it as useless.

අනිච්ච - දුක්ඛ - අනන්ථ කියන මේ ත්‍රිලක්ෂණය දැකලා ම තමයි නිස්සාරත්වය ඒ සමඟම ඒකේ ඒ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනුයි මතුවෙලා එන්නේ. **යමෙක් අනිච්චයි - දුක්ඛයි - අනන්ථයි කියන මේ ත්‍රිලක්ෂණය දැක්කා නම්, ඒක මහත්ගත හිත් වලත් උපරිම එකක් වෙනවා!**

When you have seen anicca, dukkha, anatta, as a result of that emerges the idea of non-essence. If someone has seen the three characteristics of existence or Thilakunu that is one of the highest of the Mahaggata cittas (Sublime Consciousness).

ඒ කියන්නේ ඒ හිත ඒකාන්තයෙන් එල දෙන හිතක්! ඒකේ තියෙන බලය තමයි ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. එහෙනම්, ඒ හිතකින් කවදාවත් අනිච්ච - දුක්ඛ - අනත්ඵ කියන ත්‍රිලක්ෂණය අරමුණු වෙච්ච,

Meaning a consciousness which will definitely be actualized. The power in that consciousness is what's operational here. If with such a citta, having sensed anicca, dukkha, anatta, the three characteristics of existence,

නැත්නම් සිහියට නැඟිච්ච යම් චිත්ත ස්වභාවයකින් වෛතර්ථයය වුනා නම්, කිසිම දවසක සතර අපාගත වීමට හේතු වෙන්නා වූ ජවනයක් නිකුත් කරන්නේ නෑ! ඒ නිසා තමයි එයා සතර අපායෙන් නිදහස් වෙන්න හේතුව.

or with a mentality reflecting upon Thilakunu, would never yield a javana (impulsion) that would bring about an unfortunate birth. That's why a sothāpanna is freed from the hell realms.

එහෙනම්, ඔතෙනදී සෝතාපන්න වීමට අවශ්‍යය කරන පළවෙනි කාරණය තමයි ඔය කියන "අනිච්චයි - දුක්ඛයි - අනත්ඵයි" කියන මේ ත්‍රිලක්ෂණය හරියටම තේරුම් අරගන්නහම ඔකෙන් නැඟෙන තීරණය!

Thus, the first requisite to become a sothāpanna is the mental decision one comes up with, when he will have credibly understood the Thilakunu or anicca, dukkha, anatta.

යමක් අනිච්ච බව වැටහුණා, දුකයි අනත්ඵයි කියලා වැටහුණා, එහෙනම් ලෝකේ නිස්සාරයි කියලා වැටහුණා. අන්න, නිස්සාරත්වය වැටහුණාට පස්සේ ගන්නවා තීරණයක්. "නිස්සාර නම් මං මොකද්ද ගත යුතු තීරණය?"

If it's understood that something is subject to anicca, dukkha and anatta, and therefore it's understood that the world is of no essence, then if the world is of no essence, then what's the conclusion that's left to be made. What should be the decision for future proceedings>

ඒකේ යම් බැඳීමක් ඇත්නම්, යම් චන්ද රාගයක් ඇත්නම්, අත්හැරී - නොඇලී - මිදී ඒ වැඩපිළිවෙල ම කෙළවර කරනවා මිසක්, ඒ පස්සේ ගිහිල්ලා වැඩක් නෑ! ඒකේ රවුම් ගහලා වැඩක් නෑ, නිරෝධ කරන්න ඕනේ!

If there is some attachment, some sensual desiring over worldly things, other than somehow effecting disenchantment, dispassion and emancipation, there is no point chasing after the, the futile pursuit should be stopped.

අන්න නිරෝධය දකිනවා, නිරෝධ කළ යුත්ත දකිනවා. ඉතින් නිරෝධ කරන්න ඕනේ, අවිද්‍යාවෙන් - තෘෂ්ණාවෙන් සසර අනාඵ බවට පත් වෙන ගමනක් කරන්න තියෙන බලාපොරොත්තුව. ඒකයි නිරෝධ කරන්නේ.

There you see what Nirodha is, what should be subjected to Nirodha and one should carry it out diligently. There are the aspirations driven by ignorance and greed which are putting the worldly beings in to great misery, such aspiration should be ceased from arising.

එහෙනම්, ඔන්න ඔතනදී අපිට දකින්න ඕනේ, ප්‍රිය ස්වභාවයෙන් – මධුර ස්වභාවයෙන් අපි යමක් ගැන හිතනවා නම්, මෙන්න මේක මයි අපි එතෙත්ට ගෙනියන්න හේතුව. එහෙනම්, **දුක්ඛ ආර්යය සත්‍යය දකිනවා කියන්නේ, අපි ඔතනදී දකිනවා මේ ප්‍රිය ස්වභාවය – මධුර ස්වභාවයෙන් තියෙන ඒවා හරයක් නෑ!** කියලා.

We have to understand that we are subjected to suffering because of our thinking that somethings are likable and delightful. Thus when we see that these apparently likable and delightful things are in fact useless, then we would have seen the noble truth of suffering.

අන්න, හරයක් නැති මූලාවක් කියලා දැක්ක දාට ඒ පිළිබඳ යම් වන්ද රාගයක් තියෙනවා නම්, අන්න ඒක හිඳිලා යනවා. ඒ වන්ද රාගය දුරු වුනහම ඒකේ රවුම් ගහන බලාපොරොත්තුව ඉවරයි, නිරෝධයි! ඔහොමයි නිරෝධ කරන්නේ.

When we see that these nothing but useless delusions, and had we had any sensual desire, such will get dried up. And then when this sensual desire has been set aside, the aspiration of pursuing the worldly things simply vanish. This is Nirodha. This is how to effect Nirodha.

ඒකේ තියෙන හරය, හරයක් නෑ කියලා නොවැටහෙන තාක් කල්, අසාරයි කියලා නොවැටහෙන තාක් කල් අපිට පුලුවන් කමක් නෑ ඒකේ වන්ද රාගයෙන් මිදෙන්න.

Unless and until we understand for sure that they are useless and of no essence, we will not be able to get rid of the sensual desires we have over them.

අසාරයි කියලා වැටහෙනකොටම ඒ යථාවබෝධ ඥාණය තුළින් ම හරයක් නෑ කියලා ඒකෙන් අත්හැරී, නොඇලී, මිදී යන පැත්තට හිත තියෙනවා, හෙවත් නිවනට හිත තියෙනවා. මෙන්න මෙයා චතුරාර්යය සත්‍යය මාත්‍රයක් හරි දැක්ක කෙනා!

When we realistically understand the non-essence and uselessness, our mentality shifts towards disenchantment, dispassion and emancipation. Or in other words our mentality turns towards Nirvāna. This is a person who has seen the four noble truths at least minutely.

එයා දුක දැක්කේ ස්වභාවයෙන් විඳින දුකේ නෙමෙයි! ඒක කවුරුන් දකින එක. ලෝකයා ප්‍රියයි – මනාපයි – යහපතයි කියලා ප්‍රිය ස්වභාවයෙන් – මධුර ස්වභාවයෙන් යමක් බඳනවාද, අල්ලනවාද, අන්න ඒක දුකයි කියලා දැක්කා නම්, අන්න එදාට දුක්ඛ ආර්යය සත්‍යය දැක්කා.

The suffering he has seen here is not the suffering that is felt by everybody. The suffering that he sees cannot be sensed by the sense faculties, but it has to be visualized with wisdom. When he sees that grasping and attaching to whatever the things seen as likable, delightful, agreeable to the worldlings is suffering, he sees the noble truth of suffering.

එතකොට, මේ බඳන එක මඬි දුකට හේතුව කියලා දැක්කා. තෘෂ්ණාව දුකයි කියලා දැක්කේ අන්ත එතනයි. මේක අත්හැරී - නොඇලී - මිදී මේක නිරෝධ කරපුහාම නිරෝධයි කියලා දැක්කා නම් දුක්බ නිරෝධය දැක්කා.

Therefore, this attachment is the cause of suffering. This is when the greed is seen as suffering. If one sees that one could prompt disenchantment, dispassion and emancipation in order to prevent suffering from arising, he has seen the Nirodha of suffering.

එහෙනම්, මේක මම ලබා ගත්තේ මෙන්න මේ වනක් පුරලා නෙමෙයි, මෙන්න මේ යථා ධර්මය - යථා සේ මෙනෙහි කරලා, (ශ්‍රාවක මහනෙක්): තන්හි හා වෙන්තේ නෑ මේක අසාර නිසා.

I have not acquired this understanding not through observing some commitment, but by wisely and realistically reflecting upon the Dhamma.

A listener: Since it is of no essence, he doesn't attach himself to that.

(ස්වාමීන් වහන්සේ): අන්ත හරි, අන්ත ඒ නිසා තණ්හා දුරු වෙනවා. තන්හි හා වීම දුරු වුනා නම් උපාදාන හෙවත් ආසන්නයට ඇදීමක් නෑ! එහෙනම් නිර්මාණයක් නෑ එහෙනම් ජාතියක් නෑ! අන්ත බේරෙන හැටි. තන්හි හා වෙන්ත හේතුවක් නැතුව ගිහාම තණ්හා ඉවරයි!

Waharaka Thero: Exactly, no more thanhā [thanhi (in places) + hā (attaching)]. When thanhā is not there, no more upādāna [upa (closer) + ādāna (drawing)]. Then no more fabrication, no arising. That's how the emancipation occurs. When there is no reason to get attached to anything, thanhā is no more.

ඉතින් අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යයෙන් හටගන්නා යමක් ඇත්නම්, ඒක තමඬි තන්හි හා වෙන්ත හේතුව එතනයි තියෙන්නේ.

Then if there's any phenomena that arise with ignorance as the condition, the reason for attaching [thanhi hā] resides there.

~ අතිපූජ්‍ය වහරක අභයරතනාලංකාර මාහිමිපාණන් වහන්සේ ~

~ Late Venerable Waharaka Abhyarathanāṅkāra Thero ~